

impACT

Memòria final

Setembre 2019 - Agost 2020

C/ Lugo, 61, baixos
08032 - Barcelona
Telèfon 93 3577575
barcelona@fundacionadsis.org
www.fundacionadsis.o

Introducció

"impACT" ha estat un nou projecte que s'ha desenvolupat amb joves estudiants de Formació Professional de 3 instituts públics.

Subtítulat "consum i transformació social", s'ha articulat entorn al consum (crític, responsable i solidari), com a eina per a la transformació social; treballant també dos eixos específics: el dret a migrar i la justícia de gènere.

Amb tallers de sensibilització inicials, els i les joves han pogut comprendre millor el funcionament econòmic del món, les desigualtats i injustícies que genera, i com això impacta globalment i al nostre entorn proper. També han captat el paper i poder del consum com a eina de perpetuació del sistema o de transformació social.

Després s'ha proposat als i les joves desenvolupar accions per transformar el món, amb el major grau de capacitat de decisió possible, per triar i portar a terme les que han decidit col·lectivament.

Ha estat, des de l'inici, un projecte en col·laboració i sinèrgies amb l'Associació Apassos, la Cooperativa Cultural Rocaguinarda, el pla comunitari Carmel Amunt, i la responsable d'EpJG i Cooperació del Districte Horta-Guinardó. S'hi han sumat posteriorment altres organitzacions com El Tros del Marcel·lí i Espigoladors.

Enguany, el projecte impACT ha tingut el repte de començar a rodar per primer cop, sent a més la primera experiència nostra a l'àmbit de la Formació Professional, en matèria d'Educació per a la Justícia Global.

La pandèmia (Covid-19) ha ocasionat multitud de canvis no previstos, tot un repte que ha requerit l'esforç de l'equip educatiu, del professorat i de l'alumnat per tirar endavant el projecte, que ha hagut de reinventar-se i generar noves propostes.

Ha estat una edició en la qual hem fet molts aprenentatges (relacionats amb l'encaix als centres, l'adaptació de continguts als diversos perfils de joves participants, la creació de sinèrgies amb entitats...) i també nombroses adaptacions (adequacions al format digital, reajustos per atendre les necessitats dels grups, etc.).

Volem destacar especialment un dels aprenentatges i adaptacions més rellevants fets, referent al format: la FP té diversos perfils d'alumnat segons el nivell (PFI, CFGM, CFGS), edat, i família professional; per això en diàleg amb els centres hem desenvolupat dos models diferents:

- Realització de tot el projecte en temps lectiu, amb participació obligatòria per a l'alumnat. Aquest model l'hem trobat més adient per PFI.
- Realització dels tallers en horari lectiu i participació voluntària posterior, per part de l'alumnat. Hem desenvolupat aquest model amb els CFGM (Cicles de Grau Mitjà).

Amb tot, pensem que hem desenvolupat amb èxit el projecte impACT, aprenent de tots els agents participants i de l'experiència viscuda; sempre apostant per noves propostes de millora, per l'apoderament dels i les joves, per generar sinèrgies amb l'entorn i per fer sorgir una onada expansiva dels centres educatius per a promoure la Justícia Global.

I. Dades generals

Instituts participants

Hi han participat tres centres educatius del Districte Horta-Guinardó, amb 11 grups-classe de 8 famílies professionals diferents.

INS Ferran Tallada (secció FP), al barri del Carmel. [3 grups]

- CFGM d'Atenció a Persones en situació de Dependència (2n curs): 2 grups classe (1 matí, 1 tarda). Procés íntegrament en horari lectiu.
- CFGS d'Educació Infantil (2n curs): 1 grup classe (matí). Tallers en horari lectiu i participació posterior voluntària.

INS Joan Brossa (secció FP), al barri del Baix Guinardó. [1 grup]

- PFI en comerç i màrqueting: 1 grup classe (matí). Procés íntegrament en horari lectiu.

INS Vall d'Hebron (secció FP), al barri de Sant Genís dels Agudells. [7 grups]

- PFI d'Auxiliar de paleta i construcció: 1 grup classe (matí) . Procés íntegrament en horari lectiu.
- PFI d'Auxiliar de vivers i jardins: 1 grup classe (matí). Procés íntegrament en horari lectiu.
- PFI d'Auxiliar d'activitats Forestals: 1 grup classe (matí) . Procés íntegrament en horari lectiu.
- PFI d'Auxiliar en imatge personal: 1 grup classe (matí). Procés íntegrament en horari lectiu.
- CFGM d'Estètica i bellesa (1r curs): 3 grups classe (2 matí, 1 tarda) . Tallers en horari lectiu i participació posterior voluntària.

Espais d'actuació

Les activitats s'han portat a terme en diversos espais físics tant dels centres educatius com de l'entorn, com ara:

- Instal·lacions dels centres educatius: gimnàs, aules, pati...
- Local de la Fundació Adsis ubicat al Carrer del Vent.
- CFA-Centre de Formació d'Adults El Carmel (per a activitats d'estiu)
- Seus i espais d'entitats amb les quals hem col·laborat: horts, mercat...

Amb la Covid-19, hem incorporat espais telemàtics: plataformes de trobada digital (Zoom, Meet, Jitsi...), xarxes socials (Instagram, Twitter, WhatsApp...).

Joves participants

El projecte ha comptat amb la participació de **207 joves**, que han rebut tallers de sensibilització dins del marc del seu horari lectiu de formació i posteriorment s'han implicat segons les modalitats de participació explicades: obligatòria o voluntària. A continuació, es detallen les persones participants a cada centre:

- **INS Ferran Tallada:** 68 joves (56 dones, 12 homes, 0 altres), [8 joves migrats/des].
- **INS Joan Brossa:** 14 joves (7 dones, 7 homes, 0 altres), [5 joves migrats/des].
- **INS Vall d'Hebron:** 125 en total.
 - PFI: 63 joves (32 dones, 31 homes, 0 altres), [20 joves migrats/des];
 - CFGM: 62 joves (61 dones, 0 homes, 1 altres), [17 joves migrats/des].

Es poden detallar, en línies molt generals, alguns trets característics dels diversos grups.

A l'INS Ferran Tallada, els grups han tingut una inquietud social major que als altres centres, ja que escollir els estudis d'APSD (Atenció a Persones en Situació de Dependència) o Educació Infantil n'indiquen cert interès social.

Pel que fa als PFI d'ambdós centres, l'alumnat té al darrera una situació personal més complexa i en molts casos lligada a una migració (sobretot als PFI d'Aux. de vivers i jardins i d'Aux. de Paleta i construcció).

En general, tret d'alguna persona més gran del CFGM d'Estètica, la majoria de participants han sigut d'edats similars (entre els 17 i els 20 aproximadament), fet que ha facilitat la motivació per a trobar-se a l'hora de fer activitats conjuntes.

Pel que fa al gènere, tal com es pot veure a les xifres presentades, alguns perfils professionals han estat força marcats pels estereotips, sent el PFI d'Imatge personal i el CFGM d'Estètica i bellesa pràcticament o únicament formats per dones; i sent únicament formats per nois els grups de les famílies professionals del món forestal, de la construcció i la jardineria.

II. Accions realitzades - descripció

A continuació descrivim les accions i activitats realitzades enguany:

1. Tallers dinàmics, vivencials i reptadors

L'oferta de tallers de sensibilització es basa en una metodologia vivencial, on l'alumnat és protagonista i experimenta diferents rols i situacions (d'injustícia, de suport, de lideratge, etc.) que permeten al grup extrapolar aquestes situacions al món real, prenent consciència de com funciona realment, fent èmfasi al model de consum. Havent posat paraula al viscut i havent entès els fenòmens i problemàtiques tractats, l'alumnat pot sentir-se interpel·lat en la posterior fase d'acció per a generar propostes transformadores.

1.1. Tallers de sensibilització inicials

S'han realitzat un total de 33 tallers de sensibilització, com a punt de partida del projecte. Cada grup (alguns fusionats) ha participat a 4 tallers, que s'estructuren de la següent manera:

- Taller 1- "**La marxa del món**". Contingut: el funcionament econòmic del món, diferències i injustícies; origen de les migracions i conseqüències. El dret a desplaçar-se i a migrar.
- Taller 2- "**Desigualtats a l'entorn proper**". Contingut: el sistema actual genera múltiples desigualtats que també esquitxen el nostre entorn més pròxim.

- Taller 3- "La solidaritat ens transforma i transforma". Contingut: l'economia del bé comú, social i solidària.
- Taller 4- "Tota decisió té una conseqüència". Contingut: el poder del consum, un altre consum és possible (consum responsable), la pobresa té rostre de dona.

Com a excepció, el grup de CFGS d'Educació Infantil ha realitzat un Taller 4 a mida, a petició del centre educatiu, dividit en dues parts, una primera de resumida del propi taller i una altra de propostes d'intervenció en el camp de l'Educació infantil perquè l'alumnat s'hi apuntés de forma voluntària.

1.2. Tallers complementaris

S'han realitzat un total de 3 tallers complementaris. Aquest tipus de tallers són proposats com a sessions extres opcionals dins de les aules, amb tot el grup participant. Han servit per donar resposta a algunes necessitats que el professorat havia detectat en l'alumnat i que ja estaven treballant de diverses maneres. Per exemple, en alguns grups del PFI de l'INS Vall d'Hebron, s'ha contribuït a treballar la mirada de gènere amb el taller, un aspecte que havia generat conflictes a l'hora del pati. També s'ha pogut treballar el procés migratori en el grup del PFI de l'INS Joan Brossa, en el qual hi ha moltes històries de vida de desplaçaments, que el professorat considerava positiu compartir.

- **Migracions i desplaçaments: causes i conseqüències.** Contingut: El dret a migrar. Dinàmica per posar en valor que tothom és migrant i tothom té alguna història de migració a la família propera, tot donant la paraula a alumnes amb aquesta experiència.
- **"El sistema de gènere degenera".** Contingut: Anàlisi dels rols d'homes i dones a l'actual sistema econòmic i ecològic. Necessitat de canvi de paradigma.

1.3. Tallers de motivació amb els equips voluntaris de joves

Aquestes sessions estan pensades per a mantenir la motivació dels grups motors, generar espais que consolidin dinàmiques assembleàries i promoguin la presa de decisions col·lectiva, l'aprofundiment en iniciatives locals mitjançant visites o entrevistes, etc. Malgrat l'enfocament inicial, hi ha hagut professorat que ha volgut incloure algun d'aquests tallers en l'horari lectiu, ja que els consideraven més interessants.

S'han realitzat un total de 3 tallers de motivació.

- "L'assemblea, eina de participació i decisió". Continguts: eines per funcionar col·lectivament.
- "Consum responsable". Continguts: presentació d'iniciatives municipals (XES, OMIC, etc.) i populars (Apassos, Rocaguinarda...)
- "EquiMercado - comerç just, cap a una nova economia". Continguts: a través d'aquesta iniciativa de Fundació Adsis aprofundir en el comerç just i els seus paràmetres. Dinàmica de cine-fòrum. Valorar la possibilitat d'establir contacte directe per Skype amb dones productores de cacau d'Equador.

La connexió prevista amb les comunitats productores de cacau a partir del taller "EquiMercado-comerç just, cap a una nova economia" no s'ha pogut realitzar. Es va provar amb un grup de fer un intercanvi de vídeos, que es va iniciar amb el vídeo de l'alumnat d'APSD de tardes de l'INS Ferran Tallada i el va contestar la

tècnica de Cooperació Internacional de Fundació Adsis, a falta de trobar interlocutors/es disposades d'Equador. Possiblement s'hagués pogut recuperar l'intercanvi posteriorment, però amb l'arribada de la pandèmia va quedar aturat.

A causa de la Covid-19, els grups voluntaris de joves han pogut fer menys sessions de les previstes i, per tant, els tallers de motivació previstos no s'han pogut realitzar en la mesura esperada.

A continuació presentem la taula de registre de tallers del projecte:

Tipologia de tallers		Tallers de sensibilització inicials				Tallers complementaris		Tallers de motivació
Títol del taller		T1: <i>La marxa del món</i>	T2: <i>Desigualtats en l'entorn proper</i>	T3: <i>La solidaritat ens transforma i transforma</i>	T4: <i>Tota decisió té una conseqüència</i>	<i>Migracions i desplaçaments. El dret a migrar.</i>	<i>El sistema de gènere degenera</i>	<i>EquiMercado. Comerç just, cap a una nova economia.</i>
INS Ferran Tallada	CFGM APSD 2n curs (tarda)	28/10/2019	11/11/2019	18/11/2019	25/11/2019	.	.	20/01/2020
	CFGM APSD 2n curs (matí)	07/11/2019	14/11/2019	21/11/2019	28/11/2019	.	.	23/01/2020
	CFGS Educació infantil 2n curs (matí)				29/11/2019	.	.	.
INS Joan Brossa	PFI Comerç i Màrqueting (matí)	14/11/2019	21/11/2019	28/11/2019	12/12/2019	05/03/2020	ANUL-LAT COVID	06/02/2020
INS Vall d'Hebron	PFI Auxiliar de paleta i construcció	20/11/2019	27/11/2019	04/12/2019	09/12/2019	.	19/02/2020	.
	PFI Auxiliar de vivers i jardins							
	PFI Auxiliar d'activitats forestals	22/11/2019	29/11/2019	13/12/2019	10/01/2020	.	14/02/2020	.
	PFI Auxiliar en imatge personal							
	CFGM Estètica i bellesa 1r curs (matí)	25/11/2019	28/11/2019	04/12/2019	11/12/2019	.	.	.
	CFGM Estètica i bellesa 1r curs (matí2)	25/11/2019	28/11/2019	04/12/2019	11/12/2019	.	.	.
	CFGM Estètica i bellesa 1r curs (tarda)	25/11/2019	28/11/2019	04/12/2019	11/12/2019	.	.	.

2. Proposta de participació

Tal com comentàvem a la introducció, hem acabat desenvolupant dos models diferents: un de participació obligatòria per a l'alumnat, i un altre de participació voluntària. Cada centre ha pogut escollir si, després dels tallers inicials, volia dedicar sessions lectives al disseny i implementació d'accions transformadores o bé ho plantejava com una proposta voluntària.

Els grups que s'han acollit a la participació voluntària són els 3 grups del CFGM d'Estètica i bellesa (INS Vall d'Hebron) i el grup de CFGS d'Educació infantil (INS Ferran Tallada).

D'aquestes propostes n'ha sortit un sol grup motor al Vall d'Hebron format per joves del CFGM d'Estètica (tant de matins com de tardes) que s'han reunit, respectant l'elecció del grup, a l'hora de dinar a la cantina de l'institut, amb l'acompanyament d'una educadora de Fundació Adsis.

A més, s'han previst diverses activitats puntuals en horaris diferenciats (no lectius) per tal d'ampliar participants (tant aquelles persones que no han pogut comprometre's a participar activament de sessions periòdiques en horari no lectiu, com aquelles que volien implicar-s'hi més). S'ha procurat fer-los propostes adequades a les seves possibilitats horàries¹: parada de productes de comerç just al mercat de pagesia un dissabte, espigolada al camp...

Algunes de les propostes no s'han pogut portar a terme a causa del tancament de centres (Covid-19): visita a Rocaguinarda, Festa de la Cooperació del Districte...

En un format voluntari, també estava previst generar espais de propostes obertes a altres estudiants dins dels centres educatius, liderats pels i les joves durant el tercer trimestre, però finalment no s'ha pogut materialitzar a causa del confinament.

Cal remarcar que, després del confinament, en el moment que s'ha pogut reprendre l'activitat en grup, se'ls ha ofert la possibilitat de participar a l'Espai Jove d'Estiu Solidari, per ser agents sensibilitzadors d'adolescents i joves menors en termes de consum responsable i participació social. A més, els i les joves participants han mostrat interès per seguir-hi participant a partir del setembre, fet que consolida un procés de participació continuada.

3. Fase d'acció

Cada grup motor ha disposat de diverses sessions per aconseguir portar a la pràctica les activitats que ha decidit. Donant protagonisme als i les joves, s'ha fet un procés iniciat per una dinàmica de pluja d'idees basada en les motivacions i capacitats de les persones del grup, que ha desencadenat en un seguit de sessions (adaptades al temps i possibilitats de cada grup) basades en l'autogestió, posant en joc el potencial dels i les joves, estimulant la seva creativitat, potenciant la seva iniciativa i procurant la participació de tot el grup. S'ha buscat, doncs, que cada jove es pugui sentir un actor del procés, una peça útil per al conjunt, siguin quines siguin les habilitats que tingui. D'aquest procés d'aprenentatges i treball cooperatiu, n'han sorgit diverses activitats.

Puntualment, en aquells grups amb menys motivació, s'han fet propostes des de l'equip educatiu per impulsar la seva participació. En conjunt, s'ha pogut desenvolupar un ventall d'activitats i accions diverses, que es presenten a continuació:

¹ Es detallen a l'apartat d'activitats conjuntes.

3.1. De setembre 2019 a març 2020 (abans del confinament domiciliari)

- **INS Ferran Tallada**

o **Xocolatada de comerç just “Al Guinardó, consum responsable per Nadal” | Mas Guinardó**

L'alumnat es va auto-organitzar per cuinar i servir la xocolata d'aquesta festa que promou un consum conscient i responsable. Enguany, moltes activitats previstes anaven enfocades a la infància, promovent el consum responsable entre els nens i nenes i les seves famílies. Alhora, van poder conèixer el producte (xocolata) i van decidir replicar l'activitat al seu centre educatiu. A més, van poder compartir la responsabilitat amb el grup de joves GPS de Fundació Adsis, format per joves que han passat per diversos projectes de l'entitat i segueixen implicades.

- 4 joves (APSD-matí).
- 21 de desembre 2019, horari no lectiu.

o **Jornada pel consum responsable | INS Ferran Tallada**

El grup de matins va decidir aglutinar totes les propostes sorgides en una sola jornada al centre educatiu, que va comptar amb una presentació a la sala d'actes sobre el consum responsable a partir de la qual es van distribuir les participants (alumnat d'altres cursos) en diferents grups per anar rotant per totes les activitats: un taller de reutilització de roba (confecció de peces de vestir, reutilització de roba vella per a fer bosses...), una sala de jocs de taula sobre consum responsable (memory, joc de cartes per equips...) i un taller de cosmètica natural (productes hidratants, exfoliants...). L'acte es va tancar amb una xocolatada de comerç just per a tothom.

- Organitza APSD matí (14 joves), participa tot l'alumnat de 1r d'Integració Social (2 línies) i de 1r d'APSD (1 línia).
- 5 de març 2020, horari lectiu.

o **Jocs de sensibilització i xocolatada | Escola El Carmel**

Una comissió de joves va preparar diverses dinàmiques per fer reflexionar sobre el consum responsable al grup d'infants del centre obert de tarda de l'escola El Carmel. Van fer èmfasi en els productes que més es publiciten per a infància, com la xocolata o el sucre, però també sobre la necessitat o no de consumir tant i el valor de les coses no materials com les amistats i la família o els béns bàsics (aigua, alimentació, educació...). Finalment, es va concloure amb una xocolatada de comerç just, que va anar acompanyada d'una breu

presentació de com es produeix de forma industrial aquest producte i el seu impacte, per generar consciència crítica.

- 5 joves (APSD-tarda).
- 5 de març 2020, horari lectiu.

○ **Taller de cosmètica natural | CFGM 1r APSD Ferran Tallada**

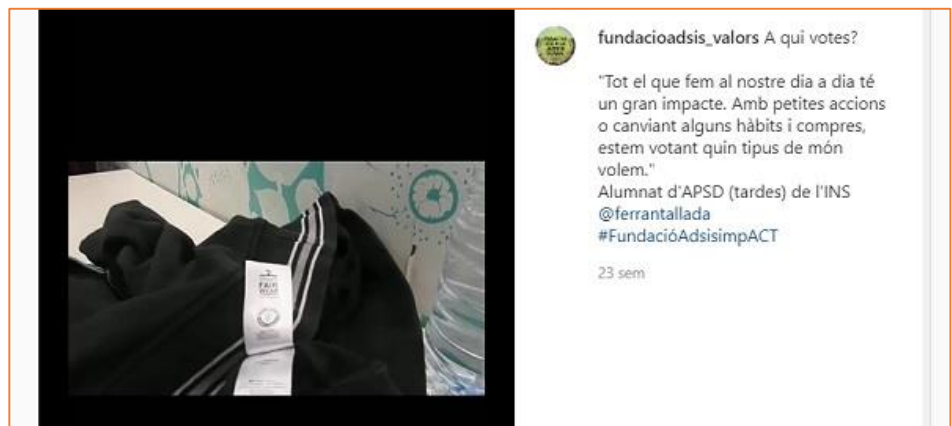
Aprofitant l'interès per la cosmètica natural d'un grup de joves, es va fer investigació sobre quins productes naturals o casolans podien substituir-ne d'altres que contenen tòxics, sovint estan testats en animals i es venen en envasos d'un sol ús. Revertir aquests aspectes va estar l'objectiu d'aquestes noies que es van preparar un taller de sensibilització i pràctica de receptes amb aloe vera, olis vegetals i restes de fruita de temporada. El grup destinatari va ser l'alumnat de 1r d'APSD del mateix centre educatiu.

- 4 joves (APSD-tarda).
- 9 de març 2020, horari lectiu.

○ **Vídeo de sensibilització | Xarxes**

El propòsit d'aquesta comissió va ser utilitzar les arts visuals per sensibilitzar el seu entorn sobre el consum responsable, generant un vídeo (A qui votes?) per difondre a les xarxes socials en el qual una persona mostra hàbits positius de consum responsable i l'altra persona tot el contrari.

- 5 joves (APSD-tarda)
- Presentat a l'INS el 9 de març 2020; publicat a les xarxes l'11 de juny 2020

<https://www.instagram.com/tv/CBSZEBhFigO/>

- **INS Joan Brossa**

o **Intercanvi de roba | INS Joan Brossa**

Un mercat d'intercanvi de roba va ser una de les propostes del PFI de Comerç, que va voler posar en pràctica els seus coneixements en matèria de vendes, inventaris i màrqueting per impulsar aquesta iniciativa.

- 14 joves (PFI-Comerç).
- Previst per Sant Jordi. Anul·lat per Covid-19.

o **Plafó informatiu sobre consum responsable de roba | INS Joan Brossa**

La voluntat de donar a l'activitat de l'intercanvi de roba una major vessant de sensibilització, va portar el grup a preparar un plafó informatiu per ubicar a l'entrada de l'institut on l'alumnat pogués consultar punts de venda i/o intercanvi de roba per fomentar paradigmes més responsables a l'hora d'aconseguir-ne.

- 14 joves (PFI-Comerç).
- Previst per Sant Jordi. Anul·lat per Covid-19.

- **INS Vall d'Hebron**

o **Espigolada d'api | Camp de Viladecans**

El grup es va sumar a la proposta de l'entitat Espigoladors per recollir l'excedent del camp i poder-ne fer donacions a entitats socials. A través d'aquesta activitat plantejada per l'equip educatiu, l'alumnat va poder prendre consciència de la incoherència del model alimentari en el qual es consumeix massivament i del fet que ells i elles mateixos/es són part de la solució.

- 18 joves (PFI d'auxiliar d'activitats forestals i PFI d'auxiliar d'imatge personal)
- 7 de febrer 2020, horari lectiu.

o **Jornada al Tros del Marcel·lí**

Posar en pràctica aprenentatges de les famílies professionals (del camp de la jardineria i la construcció) de forma útil a l'entorn i adquirir-ne de nous des de l'experiència, va ser la proposta de Fundació Adsis i el Tros del Marcel·lí per al grup. Per una banda, l'alumnat va construir un armari per al reciclatge a partir de palets vells. L'altre grup, simultàniament, va desbrossar alguns espais de l'hort, va identificar hortalisses, va regar (l'exterior i l'hivernacle) i va plantar llavors de flors a llocs estratègics de

l'espai, explicant les associacions de plantes - prèviament treballades a l'aula - que generen sinèrgies positives entre espècies per evitar l'ús de pesticides i fomentar una agricultura ecològica. La jornada de treball va acabar amb un pica-pica ofert per les persones voluntàries de l'hort.

- 19 joves (PFI d'auxiliar de vivers i jardins i PFI d'auxiliar de paleta i construcció)
- 3 de març 2020, horari lectiu

○ **Rap reivindicatiu | INS Vall d'Hebron**

A través de la música i cada jove en l'idioma que es sentia còmode, van crear una lletra d'un rap que parla sobre el consum insostenible, les desigualtats nord-sud, el treball esclau d'infants, la hipocresia, les guerres i les dones com a víctimes directes, els processos migratoris, l'explotació d'animals i el paper de cadascú de nosaltres, com a peça inicial a moure per a canviar la situació. Es va comptar amb una sessió extra amb la professora de comunicació per perfilar la lletra que, tot i tenir la base musical escollida, no es va poder gravar a causa del confinament. (*)

- 9 joves (PFI d'auxiliar de vivers i jardins i PFI d'auxiliar de paleta i construcció).
- Gravació anul·lada per Covid-19.

(*) A l'EJES (Espai Jove d'Estiu Solidari) es va poder donar continuïtat a l'activitat interrompuda pel Covid-19 del rap reivindicatiu, amb el grup de 3r d'ESO. Es va conservar la lletra original creada pel grup i també es va respectar la base escollida; a partir d'aquí es van crear noves estrofes sorgides des del punt de vista del grup (que va decidir donar un punt de vista que evidenciés el privilegi de ser persones blanques i del nord econòmic) i es va gravar. Alhora, es va aconseguir un contacte per fer la gravació en un estudi professional al setembre, a la qual es convidaria les persones que van crear la lletra inicial (si la situació sanitària ho permet).

○ **Jornada pel consum responsable | INS Vall d'Hebron**

Aprofitant l'envergadura del centre educatiu, els grups van preparar diverses accions per a portar a terme un matí al pati de l'institut durant les diferents hores de pati, per aconseguir una bona afluència de participants. En primer lloc, van preparar un mercat d'intercanvi de roba amb punts (els dies anteriors l'alumnat podia deixar allò que no necessitava i se li donava una targeta amb punts per a bescanviar el dia del mercat). Seguidament, van preveure pintar un mural de conceptes de consum responsable i penjar cartells de sensibilització mentre el grup que havia construït el rap el cantava en directe. (També es va valorar la possibilitat de fer una xocolatada de consum responsable però no va tirar endavant per falta de permís de manipulació d'aliments.)

- Organitzada per 21 joves (PFI), amb previsió de participació de tot el centre.
 - Prevista pel 13 de març 2020. Anul·lada per Covid-19.
 - **Acció informativa al bar de l'institut | INS Vall d'Hebron**

En un centre educatiu amb cantina on es venen productes a adolescents i joves, el grup va detectar que no hi havia criteris ètics ni responsables darrera de l'alimentació oferta. Per això, van preparar una jornada de sensibilització en la qual a les entrades del bar hi hauria una **exposició** de dades sobre la insostenibilitat de la producció d'animals (pel que fa a la llet, la carn, etc.), a l'entrada del centre hi hauria una **performance** amb un piló d'envasos amb dades per a reflexionar sobre els plàstics d'un sol ús que es podrien evitar i dins del bar es faria una acció amb les persones voluntàries per donar la **contrainformació** del que t'expliquen les marques. Per exemple, s'hi repartiria informació sobre el què hi ha darrera del negoci de la xocolata o del sucre (associat a refrescos, galetes, gominols...) i també del cafè.

 - 5 joves (CFGM-Estètica).
 - Sense data prevista. Anul·lat per Covid-19.
- **Activitats conjuntes**

- **Paradeta de productes de comerç just | Mercat de pagesia del Guinardó**

Per a fomentar el consum de productes de comerç just, conèixer-los de primera mà i sensibilitzar l'entorn proper, l'alumnat que voluntàriament es va apuntar va participar d'una paradeta al mercat de pagesia del Guinardó de dissabte, en la qual, a més, va poder coincidir amb joves d'altres instituts, sent aquesta la primera de diverses activitats conjuntes previstes. Es va poder reflexionar sobre la importància dels mercats locals per a mantenir el consum de proximitat, unes condicions laborals dignes també al nord, l'aspecte comunitari i veïnal i la diversitat de varietats hortícoles locals.

- Total participants: 8 (2 de l'INS Vall d'Hebron, 3 de l'INS Joan Brossa, 1 de l'INS Ferran Tallada, 2 de GPS (grup de continuïtat Fundació Adsis).
- 29 de febrer 2020, horari no lectiu.

3.2. Durant el confinament domiciliari per Covid-19

Davant del confinament i el tancament dels centres educatius, el projecte es va haver d'adaptar per seguir promovent la sensibilització i participació del

jovent: creant nous grups de comunicació via Whatsapp, promovent contactes i intercanvi d'informació per correu electrònic... A través de les xarxes i de forma telemàtica, es van generar algunes propostes a les quals hi va tenir accés, no només l'alumnat que havia iniciat el projecte, sinó tots els i les joves que segueixen les xarxes dels projectes educatius per a la Justícia Global de la Fundació Adsis.

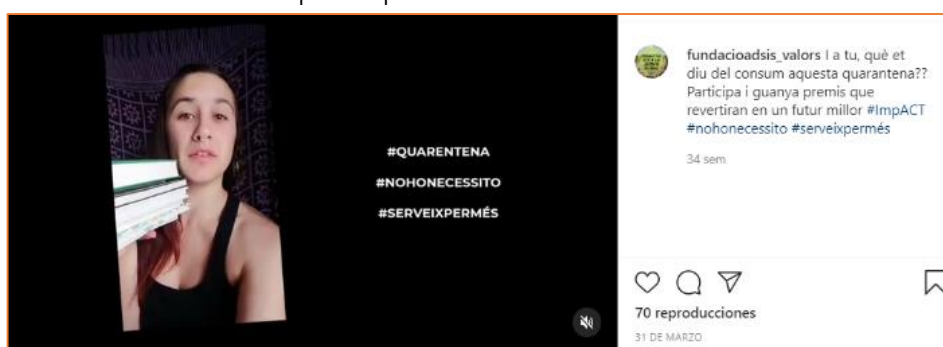
- **Campanyes online**

Propostes llançades des de l'equip educatiu:

o **Concurs de vídeos (#nohonecessito #serveixpermés)**

Aquesta proposta llançada a tot l'alumnat participant, es va iniciar a través d'un vídeo i d'uns cartells explicatius a l'Instagram.

A través de 2 hashtags (#nohonecessito i #serveixpermés) es convidava els i les joves a gravar-se completant una de les frases: "Durant el confinament he descobert que X també serveix per Y" o "Durant el confinament he deixat de consumir X i he vist que no ho necessito". Per animar la participació, les educadores de l'equip van fer mostres de gravacions que il·lustraven com podia ser la participació al concurs. Com que la participació va ser baixa, es va demanar a altres educadors/es de l'entitat que fessin els seus vídeos, per mantenir fort l'objectiu de sensibilització si el de participació era baix.

https://www.instagram.com/p/B-ZP3QIBg9w/?utm_source=ig_web_copy_link

El premi del concurs es va entregar al juliol i constava d'un paquet de xocolata de comerç just, una ampolla reutilitzable i bosses de reixa pels frescos (es va substituir l'entrada doble pel festival Esperanzah a causa de la suspensió d'esdeveniments multitudinaris).

o **"Jo mai mai"**

A partir d'una plantilla penjada a Stories d'Instagram, en la qual a cada requadre hi havia una experiència solidària, els/les joves havien de marcar aquelles que havien viscut, per poder completar el "bingo" o "jo mai mai".

A través d'aquesta activitat puntual, es pretenia apropar els i les joves a la reflexió, a l'autocura i a tenir consciència dels propis actes, que sovint comporten beneficis pel bé comú.

o **"Vivo valores"**

Per fer un acompanyament emocional durant el confinament, des de l'Instagram es va fer ressò de la campanya "Vivo valores" generada a nivell estatal pels equips educatius d'EpJG, compartint propostes,

reptes i entrevistes en directe (amb joves participants de projectes transformadors, amb personal exposat al Covid-19, amb veïnes i veïns...).

“Vivo valores” es va basar en 4 valors (igualtat, solidaritat, resiliència i convivència) que han pautat l'activitat setmanal de la campanya, en la qual s'ha comptat amb la participació de joves de Barcelona, País Basc, València i Castella i Lleó.

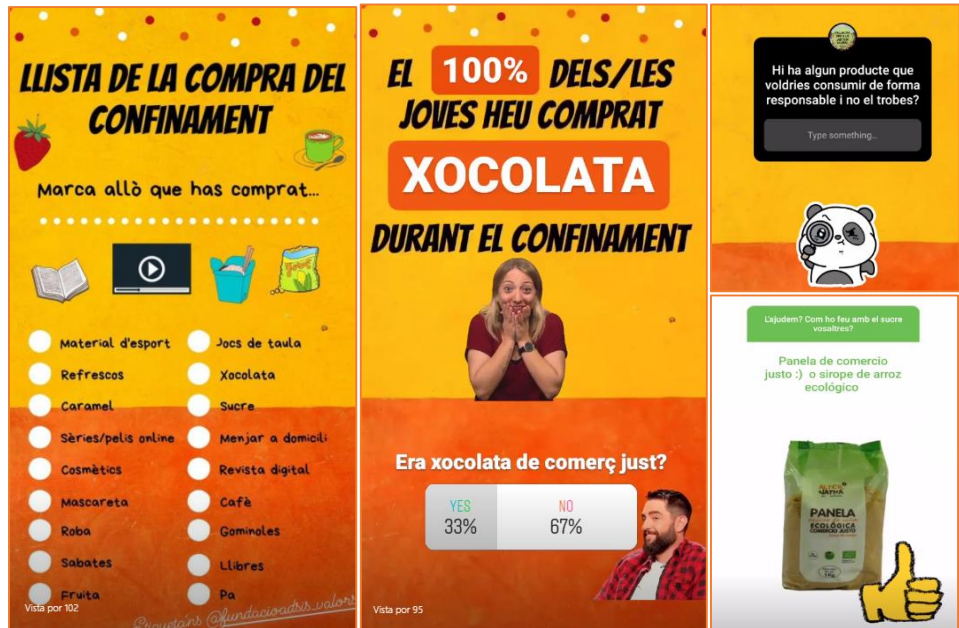
o "Llista de la compra del confinament"

A través de la publicació d'una llista de la compra amb diferents productes (essencials i prescindibles), es demanava als i les joves que la omplissin i publicuessin a "instastories" marcant aquells productes que havien comprat durant el confinament.

A partir d'aquí, l'equip va anar publicant els resultats de percentatges de consum de cada producte acompanyats de posts informatius específics per destapar-ne què hi ha al darrera i generar consciència entorn al consum irresponsable.

En una segona fase, es va generar contingut per a difondre les alternatives de consum, per generar espais d'interacció entre joves (per exemple: quin producte vols consumir de forma responsable i no trobes?) promovent les respostes entre els i les joves.

També es va promoure la reflexió entorn a quins comerços es dona valor (petit comerç, de proximitat...) per contribuir a que no haguessin de tancar amb la crisi.

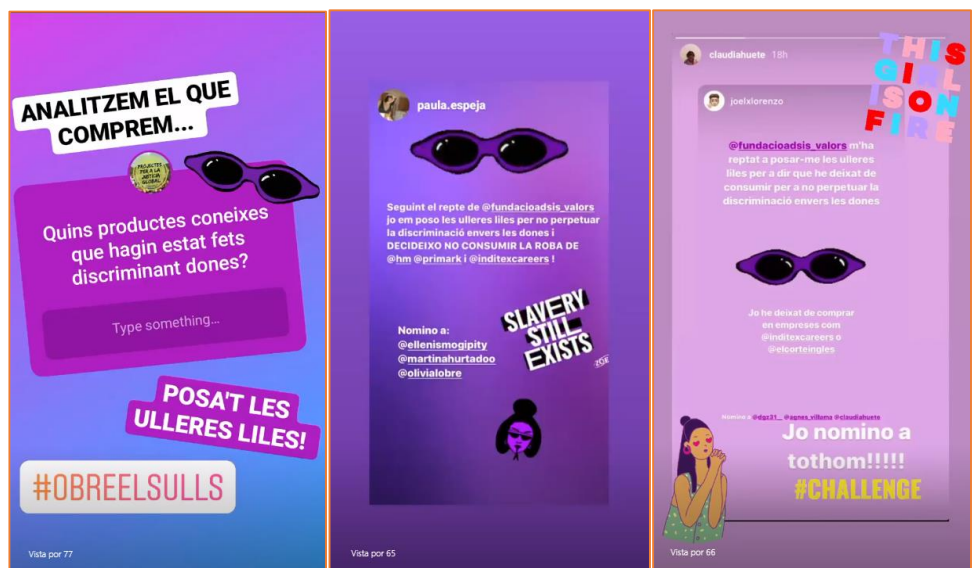

○ "Posa't les ulleres liles" #obreelsulls

Amb l'objectiu de sensibilitzar sobre la discriminació envers les dones en tot el procés de producció, distribució i venda de productes, es va crear aquesta campanya que es distribuïa en dues parts. La primera, es va iniciar amb la pregunta "quins productes coneixes que hagin comportat discriminació de dones?".

Els i les joves van contestar a través d'"instastories" i, des de les xarxes, es van compartir les seves respostes acompanyades d'imatges i informació de suport per enriquir la publicació.

En la segona fase, l'objectiu va ser que, davant de la coneixença de la vulneració de drets, els i les joves es posicionessin a través del challenge de deixar de consumir aquests productes. Se'ls va proposar que publiquessin la seva imatge amb el filtre de les ulleres liles, incloent el hashtag #obreelsulls i etiquetant més persones per fer el mateix, per generar una corrent de canvi.

- o **Dia mundial del comerç just**

L'activitat a les xarxes es va sumar a la reivindicació el dia 19 de juny, fent difusió del concepte de "comerç just" i promovent la interacció amb els i les joves, als/les quals es va convidar a compartir quins productes de comerç just consumien i es va fer difusió de llocs on adquirir-los.

També es va oferir al jovent que preguntessin per productes concrets que no sabien on trobar de forma responsable, obrint-se a les respostes de la comunitat virtual i de l'equip educatiu.

- **Propostes liderades pels i les joves: continuïtat i noves oportunitats**

Paral·lelament es va intentar donar continuïtat a la tasca iniciada pels grups motor, en els casos en què encara era viable, però la incertesa de les possibilitats d'acció que es permetria portar a terme en el futur proper i la desmotivació palpable del jovent confinat van acabar desactivant les propostes. El que sí que es va poder fer és compartir via xarxes tot el material audiovisual que s'havia generat fins el moment per part de l'alumnat.

A partir d'una **taula rodona online** d'avaluació, en la qual es van convocar diversos/es representants de cada grup, en va sorgir un grup motor nou motivat a seguir participant, amb el qual es van fer diverses **trobades online** enfocades a preparar activitats sobre consum responsable i identitat per a l'estiu.

Posteriorment, doncs, ja en la fase de desescalada i tenint possibilitat de fer trobades entre joves, es va preparar (amb algunes adaptacions per garantir els protocols de seguretat) l'Espai Jove d'Estiu Solidari, en el qual l'alumnat participant al projecte impACT va poder participar; el comentem a continuació.

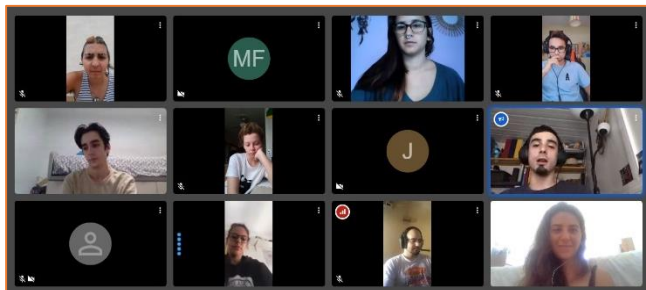
3.3. Després del confinament: Espai Jove d'Estiu Solidari (juny-juliol)

L'EJES ha estat una oferta de formació i participació social activa per al jovent que durant el curs ha participat en projectes d'EpJG de Fundació Adsis: Apropa't i impACT. Ha estat un repte dissenyar-lo, tant per l'incertesa fins l'últim moment sobre si estaria autoritzat aquest tipus d'activitat, com per la diferència d'edat i maduresa dels i les participants; hem experimentat un format nou, amb diversos grups diferenciats interrelacionats entre sí:

- Joves que durant el curs havien participat al projecte 'Apropa't', d'ApS, sobre el dret a l'alimentació adequada (3r ESO). Grup més jovenet.
- Joves que durant el curs havien participat al GPS-Grup de Participació Social, després d'haver participat en Apropa't en cursos anteriors.
- Joves que durant el curs havien participat al projecte impACT.

Ens va semblar necessari oferir la possibilitat de fer activitats presencials després el període de confinament domiciliari i vam assumir el repte d'articular diverses propostes, tenint en compte les diferències esmentades.

Els i les joves que durant el curs van participar al projecte impACT, juntament amb el GPS, es van implicar molt en la **preparació i dinamització** d'activitats per al grup més jovenet (reflexives, de sensibilització sobre el consum responsable i les identitats); la qual cosa els va suposar tot un exercici de creixement personal.

A més, es van pactar espais propis per a **desenvolupar les seves propostes**, preparades en diverses reunions online de forma autogestionada i també amb l'equip educatiu de Fundació Adsis.

A continuació detalllem els diversos espais (13) on ha participat el grup d'impACT:

- **Voluntariat ambiental a Collserola i dinamització d'activitat sobre prejudicis**

El grup va fer la seva primera interrelació amb el grup de 3r d'ESO a Collserola, amb l'objectiu de sumar-se a la cura del medi ambient i, alhora, de dinamitzar una activitat sobre els prejudicis envers les persones, aprofitant que encara no es coneixien.

Primer, després de la presentació del Parc Natural de Collserola per part de l'equip tècnic, es va fer neteja de l'espai (recollida de plàstics i brossa del bosc, escombrada d'escales i passarel·les, desbrossada de troncs...).

Un cop finalitzada la jornada ambiental, es va parar per fer un esmorzar conjunt i començar la dinàmica preparada, en la qual alguns/es joves d'impACT es van exposar amb poca roba davant de tot el grup, amb els ulls tapats i escoltant música amb auriculars (per no veure ni sentir el què dirien d'ells i elles). Llavors es va conduir la reflexió perquè les joves d'Apropa't emetessin els seus prejudicis.

- **Jocs sobre consum responsable: memory i joc de cartes per equips**

La Covid-19 havia impedit que els jocs creats per la jornada de consum responsable durant el projecte a l'INS Ferran Tallada no es poguessin portar a l'escola El Carmel. El grup va veure l'oportunitat de fer-los servir a l'EJES. Els i les joves d'impACT els van dinamitzar.

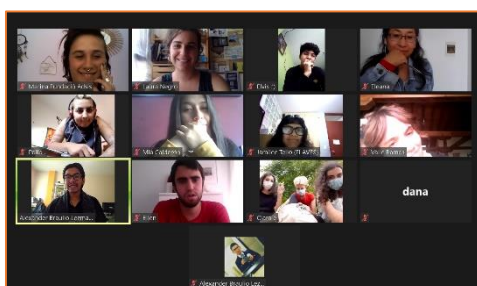
En primer lloc, es va jugar al memory, en el qual les parelles de cartes s'establien argumentant la relació entre elles (sobre comerç just, reutilització de roba, producció d'aliments, etc.).

Posteriorment, van jugar al joc de cartes per equips, en el qual s'havien de defensar les millors cartes (sobre hàbits de més a menys responsables) que el grup rebia per atzar per obtenir més punts. La pròpia argumentació del grup també donava punts extra, de manera que l'equip s'havia de preparar bé la defensa de la seva postura (per exemple: argumentar si era millor no consumir sucre que consumir-lo de comerç just, o si era millor abaixar la caldera o des-instal·lar-se el gas i passar-se a les energies renovables, etc.).

- **Connexió amb joves actius pels drets sexuals i reproductius a Lima (Perú)**

La connexió es va realitzar amb 4 joves de Perú i la seva educadora referent, vinculats als moviments socials pels drets sexuals i reproductius ('Vayamos' i 'Tejiendo redes') i 6 joves de l'EJES.

Van poder compartir com s'havien organitzat, quin havia estat el seu procés, quina era la realitat del seu país, etc.

També va haver-hi l'ocasió de comentar com s'estava vivint la pandèmia.

- **Connexió amb joves participants al programa de prevenció de violències masclistes de Quiabaya (Bolívia)**

Intercanvi amb 'CECASEM - Centro de Capacitación y Servicio para la Integración de la Mujer' (Bolívia): projecte de prevenció de violències masclistes.

La trobada online es va fer amb el grup reunit al local de Fundació Adsis (van participar-hi 10 joves d'aquí) que prèviament havien preparat unes preguntes per dinamitzar la trobada.

Van tenir la oportunitat de conèixer la vida rural a Bolívia, de comparar l'empara legal de les violències masclistes, de valorar la possibilitat d'estudiar sense haver de treballar, d'accedir a una gran varietat de productes de consum, etc.

- **Estada i nit de convivència a Irehom (6 espais)**

L'activitat final de l'EJES es va realitzar durant 2 dies i una nit d'acampada a Irehom, a Castellgalí. A més de participar d'una visita guiada per l'espai

(bioconstruccions, latrines seques, dipòsits d'aigua freàtica, hort, espais comunitaris, etc.) i d'una activitat al bosc introspectiva organitzada per Irehom, el grup dinamitzador va preparar:

- Un **sopar d'aprofitament** (que va consistir en pizzes, amanida de tomàquet i cogombre, torrades i suc de fruites naturals), revelant posteriorment el seu origen i convidant al debat.
- També va organitzar una activitat nocturna de **teatre de l'oprimit** (simulant un sopar familiar amb diferents personatges: assertius, agressius, passius...davant de la rebuda de notícies d'alguns membres de la família).
- També van dinamitzar una **classe de ioga**.

L'equip educatiu va promoure espais de cura del grup i també va realitzar una dinàmica de valoració i tancament de l'EJES.

- **Espais d'autogestió: assemblea a la piscina, compra de menjar, reciclada de menjar al barri per a la nit de convivència (3 espais)**

Com ja s'ha comentat, l'EJES promou els espais d'autogestió. Se n'han fet a la piscina per a preparar la nit de convivència (tria de menús, organització d'horaris, comissions de tasques, consecució de tendes per dormir i altres materials necessaris...), al local (assemblees, acords de convivència...).

També hi ha hagut altres espais de preparació autònoma d'activitats per al grup més jovenet (disseny de dinàmiques, anar a buscar els jocs creats a l'institut, reciclada de menjar pel sopar d'aprofitament d'Irehom..).

3.4. Coordinació amb entitats

Per realitzar totes les activitats s'ha tingut contacte amb **28 entitats**, la majoria situades o que actuen dins del districte d'Horta-Guinardó.

S'han buscat sinèrgies per tal d'apropar les entitats al jovent i promoure que les propostes creades pels grups traspasessin les parets dels centres educatius. La proximitat, doncs, ha estat clau per a fomentar que, més enllà de la durada del projecte, els nois i les noies s'hi poguessin vincular en el seu dia a dia o integrar aquesta realitat alternativa com quelcom que passa al seu entorn més proper, real, palpable i on s'hi pot participar.

Així doncs, algunes entitats han obert les seves portes a l'alumnat en format de visita activa (El Tros d'en Marcel·lí, Irehom...), a d'altres l'alumnat s'hi ha sumat com a voluntari (Espigoladors, Mas Guinardó...), amb altres organitzacions s'han fet intercanvis entre joves (CECASEM-Bolívia, Vayamos-Perú...), etc. La diversitat de models de col·laboració amb les entitats ha vingut donada, en gran mesura, per la mal·leabilitat del projecte, que segueix el curs de les decisions dels grups participants.

Les entitats amb les quals s'ha pogut materialitzar la col·laboració amb el jovent participant han mostrat la seva voluntat de seguir aquest vincle. A

causa de la Covid-19, algunes propostes coordinades s'han hagut d'ajornar fins un nou curs.

Les coordinacions s'han realitzat a través de reunions a les seus de les entitats, als centres educatius i al local de Fundació Adsis. Tractant-se del primer any d'implementació del projecte, s'ha procurat fer-les a les entitats, per tal que l'equip educatiu pogués conèixer de més a prop les possibilitats de vinculació. A més de les reunions, s'ha mantingut una interrelació fluida a través de correus, missatges, trucades, etc.

L'equip educatiu ha participat, a més, d'alguns espais formatius o tallers de les entitats, com en el cas del taller de sabons casolans organitzat a la seu de Rocaguinarda, per tal de poder transmetre els aprenentatges a l'alumnat del projecte.

3.5. Col·laboració en accions de barri/districte

Hem promogut que el jovent dels diferents centres tingués punts de trobada i, una de les ocasions idònies, no només per la confluència de joves del projecte impACT, sinó també de diverses entitats del districte, ha estat la participació a la [Festa de la Cooperació d'Horta-Guinardó](#). S'ha participat de les reunions convocades per la Direcció de Serveis a les Persones i el Territori, juntament amb la resta d'entitats. El jovent d'impACT havia de participar dinamitzant activitats i/o muntant una paradeta informativa i de venda de comerç just (segons les seves motivacions).

Finalment, es va suspendre l'acte per la pandèmia, però s'han mantingut els contactes per poder-la portar a terme quan les condicions sanitàries ho permetin.

Un altre espai obert al barri i punt de confluència d'entitats i comerços de proximitat en el qual s'ha implicat jovent del projecte ha estat el [Mercat de pagesia](#), amb vinculació directa amb Apassos. Aquest curs, es va poder portar a terme només la primera de les paradetes de comerç just previstes en aquest marc.

4. Creació d'un espai solidari en cada centre educatiu

En el projecte inicial es preveu la posta en marxa d'un espai d'iniciatives alternatives al consumisme generador de solidaritat a cada centre educatiu, que el vinculi també amb l'entorn. A més, es contempla que s'hi pugui implicar professorat de referència per acompanyar les iniciatives que s'hi generin.

El tancament de centres durant tot el tercer trimestre ha fet que no s'hagi pogut consolidar aquesta proposta als centres, ja que estava programada com un exercici de consolidació del procés de sensibilització, un cop el jovent hagués experimentat que és capaç de prendre partit i fomentar iniciatives alternatives, per fer d'agent multiplicador.

Per la seva banda, l'equip educatiu tenia previstes un seguit d'activitats complementàries a les iniciatives de l'alumnat, que s'havien de difondre obertament a través d'aquest espai solidari dels instituts, que es van haver de suspendre:

- Visita a la cooperativa Rocaguinarda i joc del coopoli
- Visita a la distribuïdora de comerç just Alternativa 3
- Visita activa a l'hort de Can Valent

- Visita a Can Masdeu

Aquest curs, l'espai de propostes de l'etapa final del projecte s'ha generat de forma virtual, promovent que els centres educatius acollissin les propostes que els semblessin interessants i se'n fessin ressò.

5. Acte-festa de cloenda i continuïtat

El 24 de març al matí estava programat un acte de cloenda conjunt del projecte impACT al teatre de l'institut Vall d'Hebron (centre que es va oferir com a amfitrió), amb la participació de tots els grups, per tancar la primera part del projecte en horari lectiu (ja que després alguns PFI iniciaven un període d'assistència als centres intermitent, per motiu de pràctiques professionals).

En aquest acte, també s'havia de donar **valor** i fer èmfasi en la **consciència de grup** gran, de pertànyer a un moviment de persones considerable, que animés a seguir, en la majoria de casos, de forma voluntària. Es va haver de suspendre pel tancament de centres educatius.

L'estructura de l'acte estava prevista de la següent manera:

- Intervenció de l'equip educatiu que ha acompanyat els i les joves.
- Passi del vídeo de fotos de l'experiència.
- Intervenció del CRP d'Horta-Guinardó i de la direcció de Fundació Adsis.
- Entrega de diplomes grupals i foto d'equip. Parlaments de portaveus.
- Pica-pica a l'exterior amb productes de consum responsable.

Donada la impossibilitat de celebrar aquest acte, l'equip educatiu del projecte va preparar un **vídeo de cloenda** amb fotografies dels diferents grups participants i el va fer arribar al professorat, per tal de poder-lo utilitzar en les seves cloendes virtuals o penjar-lo a les seves plataformes d'estudi habituals.

Com ja s'ha comentat, a partir d'aquest acte començava una etapa de participació principalment voluntària que va quedar truncada pel confinament però que es va re-emprendre a l'estiu, donant la possibilitat de seguir participant a l'Espai Jove d'Estiu Solidari (EJES). A més, l'aposta de l'equip per la continuïtat és notòria - ja que suposa que s'han adquirit aprenentatges significatius, útils per a la vida i que els i les joves esdevenen agents de transformació social - i per això al setembre es convidarà l'alumnat participant a formar part del grup GPS (Grup de Participació Social).

Es tracta d'un grup de joves, provinents de diversos projectes desenvolupats per Fundació Adsis, que participen voluntàriament de trobades periòdiques en les quals s'autogestionen per a fer front a les injustícies que els i les inquieten.

6. Coordinació amb docents de cada centre educatiu

La coordinació amb docents dels instituts és un element clau per al bon funcionament del projecte, donat que en la majoria de grups s'han utilitzat sessions lectives per a desenvolupar el projecte i això ha requerit un esforç per aconseguir un bon encaix de les sessions amb les classes habituals i la implicació del professorat per a ser partícip del projecte i poder-hi aportar les seves riqueses.

El projecte estableix un mínim de 2 reunions amb professorat i equip directiu al llarg del curs: una a l'inici per dibuixar la programació i l'altra al final amb el propòsit d'avaluar l'experiència.

Reunions de programació i valoració

S'han realitzat 11 reunions amb professorat dels centres educatius al llarg del curs:

- 5 reunions a l'INS Vall d'Hebron
- 4 reunions a l'INS Ferran Tallada
- 2 reunions a l'INS Joan Brossa

A més de les reunions inicials de programació i de les reunions d'avaluació final, a les quals ha assistit sempre professorat implicat i membres de l'equip directiu, s'han pogut fer altres sessions dedicades a revisar l'encaix del projecte i a l'avaluació continuada. En total, hi han participat 19 persones dels equips docents, tot i que hi ha hagut més professorat implicat posteriorment a les aules o donant suport a activitats organitzades pels grups en el marc del projecte (7 persones més, **en total 26 professors/es**).

Degut a la Covid-19, les reunions finals s'han hagut de fer de forma telemàtica i en el cas de l'INS Joan Brossa, s'ha aplaçat aquesta avaluació per al setembre.

Coordinació habitual amb professorat referent

En aquesta primera edició del projecte, ha estat fonamental mantenir una coordinació fluïda al llarg de tot el procés, utilitzant els moments previs i posteriors a les sessions per poder fer ajustos en el moment necessari. De la mateixa manera, s'han articulats canals de comunicació ràpida (WhatsApp, correus electrònics...) per a facilitar la coordinació.

En cada centre, hi ha hagut una persona responsable de coordinar el projecte que ha vetllat perquè tot el professorat implicat estigués al corrent de les possibles novetats o propostes dels i les joves. Aquesta ha estat una figura clau, sobretot en les famílies professionals en les quals el professorat no ha volgut o pogut involucrar-se fermament amb el projecte.

Oferiment càpsules formatives a professorat

L'equip va oferir, en l'iniciar les converses per implementar el projecte impACT, tot l'assessorament necessari que l'equip docent implicat pogués necessitar. En aquesta primera edició, s'han destinat molts esforços a encaixar el projecte, vincular-lo a les famílies professionals i ajustar-lo al perfil d'alumnat.

En la majoria de casos, el professorat ha demanat assessorament pel que fa al cronograma, a la possibilitat d'afegir o treure propostes d'activitats o sortides, a vincular el projecte amb altres iniciatives del centre, etc. I per tant no han sol·licitat pròpiament càpsules formatives de contingut teòric de consum responsable.

Cal mencionar que, no obstant això, els i les professores han pogut comentar-ne aspectes específics amb l'equip, sobretot inspirades pel contingut dels tallers realitzats amb l'alumnat, als quals han assistit.

7. Posa't les ulleres (gènere)

El projecte impACT vol treballar la perspectiva de gènere de forma transversal. En l'etapa inicial, els tallers de sensibilització contempen aquesta mirada i fan reflexionar l'alumnat, començant pel primer "La marxa del món", que de forma vivencial, situa les dones físicament en la dinàmica en una posició més oprimida. A més, es reflexiona sobre la **interseccionalitat**, reflexionant no només en el paper que ha hagut de viure el o la jove que ha representat una dona en la dinàmica, sinó afegint-hi també aspectes de procedència, economia, color de pell, etc.

Alhora s'oferten tallers de motivació “El sistema de gènere degenera” i “EquiMercado-comerç just, cap a una nova economia”, que pretenen seguir aprofundint i entrenant la mirada, analitzant el sistema, desgranant quin paper té la dona en el sistema de producció capitalista i coneixent experiències d'ESS com la feina de les dones *productores apoderades de cacao d'Equador* de l'Associació Maquita Cushunchic, amb les quals es planteja una connexió online.

A través del taller “El sistema de gènere degenera”, s'ha introduït l'activitat “Posat les ulleres” (pensada per fer-se de forma permanent a partir d'aquest taller). Aquesta consisteix en posar-se unes ulleres liles – que l'equip educatiu deixa cada dia a l'aula – cada cop que l'alumnat detecti un comentari o actitud masculista, per tal d'evidenciar-ho i comentar-ho amb el grup.

Aquest curs, només s'ha pogut desenvolupar la dinàmica en la part de reflexió del propi taller i no ha tingut continuïtat en les següents sessions, a causa de la prioritització del temps per a preparar les accions dissenyades (treball per comissions per desenvolupar activitats pel consum responsable) i del confinament.

Amb la introducció de les ulleres liles a les reflexions, s'han pogut analitzar els rols de gènere a les diverses cultures dels i les joves participants, s'ha deixat constància de l'existència de nombrosos *micromasclismes*, s'ha treballat l'*empatia* del col·lectiu que s'identifica com a masculí i s'ha remarcat la *potencialitat* de les noies del grup.

Una altra línia de treball transversal ha estat el foment de la implicació de totes les persones en l'acció solidària i transformadora, indiferentment del seu gènere, perquè no es reproduïxi la situació que ens indica l'experiència en què un gènere (masculí) participa menys que els altres.

8. Canvis i noves accions originats per la Covid-19

Amb motiu de la pandèmia per Covid i del temps d'estat d'alarma, tancament dels centres educatius i confinament domiciliari obligatori; ens hem hagut d'adaptar i hem hagut d'adaptar el projecte en molts aspectes, des de l'aposta d'oferir als i les joves possibilitats de continuïtat i de participació, tot i amb les dificultats i reptes que aquesta nova i desconeguda situació ens ha anat plantejant. Bàsicament ha suposat la suspensió d'algunes activitats previstes, l'adaptació d'altres a formats en línia i l'oferiment de noves activitats, creades expressament com a alternativa.

Activitats previstes suspeses

El tancament dels centres educatius i confinament domiciliari es van produir quan els instituts ja havien preparat bona part de les activitats solidàries estaven a punt de desenvolupar-les.

Es van anular 5 activitats solidàries ja programades en dos dels instituts:

A l'INS Joan Brossa es va suspendre

- Un intercanvi de roba previst per Sant Jordi, i
- Un plafó per penjar a l'INS tot sensibilitzant i informant de botigues de comerç just de l'entorn.

A l'INS Vall d'Hebron es van suspendre:

- Una jornada amb diverses activitats: Intercanvi de roba: mural, cartells informatius, rap en directe, mercat de roba de 2a mà (amb recollida a l'INS inclosa), i

- La producció d'un rap.
- Una acció al bar de l'institut, sobre consum i residus.

Activitats previstes adaptades a format telemàtic

Vam adaptar el projecte per poder oferir un espai de treball telemàtic i seguir treballant virtualment donant continuïtat al que s'havia fet fins aquell moment. Per això, algunes activitats es van recrear en format online. Han estat 7 activitats, ja explicades en altres apartats:

- Posa't les ulleres: completada amb una nova campanya virtual, que es comenta a l'apartat següent.
- Avaluació: taula rodona amb joves de diversos INS.
- Avaluació online, a través d'eina Googleforms.
- Vídeo de cloenda, en comptes de l'acte conjunt previst per a finals de març.
- Publicació a les xarxes socials de materials generats pels i les joves.

Noves activitats (en format virtual)

Tal com hem explicat a l'apartat 3.2., vam realitzar 6 noves activitats durant el període de confinament domiciliari.

Per no repetir-nos, es poden consultar a les pàgines 13-16.

Noves activitats presencials a l'estiu (EJES)

Vam oferir la realització d'activitats presencials, durant el mes de juliol, en el marc de *l'Espai Jove d'Estiu Solidari*. Aquesta iniciativa es va oferir a joves dels projectes d'educació per a la justícia global que hem portat a terme (Apropa't -GPS- i impACT).

Conscients de la necessitat dels i les joves de sortir de casa després del confinament, relacionar-se i d'oferir activitats en la línia del projecte (consciència crítica, solidaritat...), vam apostar per organitzar aquest espai, tot i que fins l'últim moment no vam saber si es podria realitzar segons el previst.

Durada: 3 setmanes, de dilluns a divendres.

Dates: del 29 de juny fins al 17 de juliol 2020.

Els i les joves van participar en 13 activitats de l'EJES.

(Veure apartat específic, a les pàgines 16-19.)

III. Valoració d'accions i productes

Hem realitzat la valoració final del projecte en base a una matriu d'avaluació elaborada en el moment de dissenyar-lo. Es tracta d'una matriu que busca la reflexió de l'equip (en base a preguntes avaluadores) sobre la informació extreta de diverses eines i fonts d'avaluació.

A continuació oferim la reflexió de l'equip, per apartats.

Valoració global de les accions

A l'anterior apartat "II. Accions realitzades - Descripció", hem detallat les activitats realitzades.

Les activitats dissenyades per l'alumnat que s'han pogut realitzar abans del confinament han estat un èxit; així ho recull tant l'alumnat com el professorat. Han englobat **diversitat de tipologies d'acció** (responent a la diversitat real de les aules i la motivació de l'alumnat); han permès **sensibilitzar l'entorn** (hi ha participat alumnat d'altres cursos, s'han pogut obrir al barri, etc.) fent efecte multiplicador; han tingut **ressò en la comunitat educativa** (han aparegut a xarxes, butlletins del centre...); i han estat **coherents** en tots els aspectes amb el consum responsable (materials utilitzats, pica-piques...).

A banda d'aquestes activitats, resulta remarcable la bona acollida de les **sortides** participatives a entitats (Espigoladors, El tros d'en Marcel·lí...) proposades als grups de PFI, envers les quals el jovent s'ha mostrat més motivat que a l'aula i ha tingut una actitud generalment activa i constructiva.

La majoria d'accions, en la mesura del possible, han estat avaluades a la nota de l'assignatura, sobretot les realitzades en horari lectiu. Es procurarà en properes edicions promoure la contribució a la nota de les activitats voluntàries fora d'horari lectiu.

Pel que fa al volum d'activitats, malgrat la impossibilitat de desenvolupar totes les previstes a causa de la pandèmia, s'ha pogut complir en gran mesura la previsió.

Cal tenir present que la Covid-19 no ha afectat de la mateixa manera tots els grups i, mentre en algun centre (INS Ferran Tallada) es van poder fer el 90% de les activitats previstes pels i les joves de forma presencial, altres grups (INS Vall d'Hebron) no van poder-ne portar a la pràctica cap de les activitats dissenyades (només les proposades prèviament per l'equip a mode de sortida).

Per compensar aquest imprevist, durant els mesos de confinament domiciliari, algunes actuacions s'han repensat virtualment o s'hi han buscat alternatives. En aquest context, si bé és cert que no tot l'alumnat ha pogut o ha volgut seguir el projecte a les xarxes socials, alguns no han donat resposta a les propostes enviades a través del professorat (i per tant, s'han desvinculat en aquesta etapa), però la valoració global de l'etapa del confinament és positiva, ja que s'ha generat activitat i hi ha hagut resposta del jovent. De fet, aquest impuls d'**activitat a les xarxes** ha estat una oportunitat per a fer un lloc al projecte en les plataformes virtuals de cara al futur.

Valoració quantitativa

Aquest tipus de valoració més quantitativa, l'hem fet en base a alguns paràmetres objectius que poden donar una idea del volum d'activitat desenvolupada i de l'abast del projecte.

Alguns indicadors de l'abast del projecte

INDICADORS	RESULTATS FINALS
Participació de 3 instituts públics de Formació Professional.	Participació de 3 instituts públics de FP .

Participació de grups classe de diversos nivells de Formació Professional (PFI, CFGM i CFGS).	Participació de 11 grups classe de 8 famílies professionals diferents, en diversos nivells de FP: PFI (5 grups), CFGM (5 grups) i CFGS (1 grup). (Veure detall a les pàgines 2-3)
Participació d'uns/es 200 alumnes, aprox.	Participació de 207 alumnes en tallers de sensibilització.
Tallers de sensibilització realitzats.	Realitzats 39 tallers en total, 33 de sensibilització
Realitzades almenys 5 activitats entorn l'ESS i consum responsable.	Realitzades 8 activitats presencials abans del confinament i 13 durant juny-juliol (EJES): 21 activitats presencials. Anul·lades 5 activitats presencials pel confinament. Alternativament, s'han realitzat 6 noves activitats online (campanyes). Volum total d'activitats realitzades pels i les joves: 27 activitats .
Creació d'un espai solidari en cada INS.	No s'ha pogut crear. Estava previst per al 3r trimestre, i s'ha aturat pel Covid-19.
Nombre d'actors participants, que han treballat en xarxa (centres educatius, organitzacions diverses, etc.)	32 actors participants en la xarxa del projecte, dels quals: Fundació Adsis, 3 instituts, 28 entitats i/o serveis (amb 8 de les quals el contacte ha estat freqüent).
Incidència dels i les joves al seu entorn a través de la sensibilització i de les activitats realitzades (família, amistats, etc.)	El 73% dels i les joves participants que han contestat al qüestionari d'avaluació volen implicar-se en la transformació social, per això pensem que tenen i/o tindran incidència al seu entorn com a conseqüència de la seva participació activa Els i les participants a l'EJES afirmen que tenen ganes de seguir participant d'activitats de transformació social, i expressen la seva voluntat de participar de GPS el curs vinent. Un grup de joves participants en el projecte han incidit directament al seu entorn fent de formadores i dinamitzadores sobre temes de consum responsable amb joves de 3r d'ESO, a l'EJES El 58% n'afirmen que han parlat del projecte amb amics i el 50% afirmen que ho han explicat a la família. En aquest punt cal tenir en compte que, com a conseqüència del Covid19, s'han anul·lat diverses activitats solidàries previstes, activitats de les que generalment en parla l'alumnat.

	<p>El 55% dels i les participants afirmen que canviaran hàbits de consum, de manera que a l'hora de fer-ho seran un agent sensibilitzador al seu entorn proper.</p>
<p>Sessions formatives amb professorat de centres educatius sobre projectes i metodologies participatives i ciutadanes.</p>	<p>Realitzades 4 sessions formatives amb professorat de cada centre educatiu (Vall d'Hebron 1; Joan Brossa 1; Ferran Tallada 2).</p> <p>A més, un professor va participar en una formació per a docents (projecte d'ApS Apropa't) sobre metodologies participatives i ciutadania activa, realitzada el setembre del 2019.</p>
<p>Percentatge de joves participants que afirma, a l'avaluació final, haver augmentat la seva consciència sobre les desigualtats, discriminacions i rols de gènere; així com els micromasclismes presents a les relacions.</p>	<p>Amb caràcter general, el 90% dels i les joves que han contestat el qüestionari afirmen que han conegut les desigualtats existents al món.</p> <p>A més, el 90% dels i les participants afirmen haver vist que les dones pateixen conseqüències més dures al món.</p> <p>A l'EJES s'han fet connexions telemàtiques amb Bolívia (CECASEM, projecte per la prevenció de les violències masclistes) i Perú (projecte liderat per adolescents, sobre drets sexuals i reproductius). En aquestes connexions hi ha hagut una sensibilització envers aquests temes, alhora que els i les joves han pogut conèixer altres realitats del Sud global.</p> <p>Alguns/es joves d'impACT han creat i dinamitzat 2 tallers relacionats amb el gènere i els estereotips per a altres més jovenets, a l'EJES.</p>
<p>Percentatge de les noies participants al projecte que se sent capaç de portar a terme allò que es proposi (apoderament).</p>	<p>Com a conseqüència de la Covid-19, moltes de les participants s'han quedat a mig procés, i algunes de les activitats solidàries previstes no s'han pogut dur a terme. Per això, pensem que les dones que s'han quedat a mitges no han tingut aquest poderament.</p> <p>D'altra banda, les dones que han completat tot el procés han tingut la sensació de que podien fer el que s'han plantejat. Un exemple és l'EJES o la jornada de consum responsable a l'Institut Ferran Tallada, creada i dinamitzada principalment per dones, ja que el 86% de les participants del projecte d'aquest centre educatiu han estat dones que han impulsat activitats molt potents.</p> <p>Per plasmar-ho en dades, el 85% dels i les joves del projecte diuen que són capaces de fer coses per canviar el món. Aquesta dada és mixta, però ens proporciona una idea del que pensen i senten les dones del projecte.</p>

La informació referent a percentatges ha estat extreta dels qüestionaris per a participants (en format Googleforms) amb 53 respostes, de manera que no representa la totalitat de l'alumnat. Tot i així, creiem que és força representativa, ja que un 56% de les respostes són de l'alumnat de l'Institut Vall d'Hebron, un 7,5% de l'Institut Joan Brossa, i un 35,9% de l'Institut Ferran Tallada, proporcions que s'apropen a la realitat del projecte.

Amb caràcter general, es pot afirmar que els resultats obtinguts han estat bons. La part d'acció solidària, però, s'ha vist afectada per la situació generada pel COVID19, i tot i que s'han creat activitats alternatives i altres activitats telemàtiques no previstes inicialment, ha faltat que molts/es joves acabessin el projecte de forma satisfactòria. En alguns casos, el seu apoderament i l'impacte en l'entorn ha estat menor de l'esperat, ja que amb molts joves ha estat difícil mantenir el contacte durant els mesos de confinament.

Alternativament, altres joves han finalitzat el procés amb molt d'èxit, desenvolupant activitats presencials no previstes durant 3 setmanes els mesos de juliol, a l'Espai Jove d'Estiu Solidari, podent actuar com a agents transformadors preparant i dinamitzant activitats sensibilitzadores, sobre consum responsable i gènere i estereotips, per a més jovenets, amb menys experiència i coneixements en aquests àmbits.

Valoració dels productes

Al començament de l'any vam definir alguns productes que ens han servit per realitzar la valoració més quantitativa, donant-nos així algunes dades per poder realitzar l'avaluació més qualitativa sobre la consecució o no dels resultats previstos inicialment.

Accions	Productes plantejats	Grau d'assoliment dels productes
<p>Acció 1:</p> <p>Tallers dinàmics, vivencials i reptadors</p>	<p>Joves sensibilitzats i sensibilitzades, sobre el funcionament econòmic del món (producció, comercialització, consum, migracions, impacte ambiental, impacte de gènere...), sobre les desigualtats i injustícies globals i locals que genera, i sobre el poder del consum..., són reptades i motivades a transformar-lo, tot promovent el consum responsable i la solidaritat.</p>	<p>Realitzats 39 tallers en total: 33 de sensibilització inicial, 3 tallers complementaris i 3 tallers de motivació.</p> <p>Els tallers han permès reflexionar i adonar-se sobre el funcionament econòmic del món i les desigualtats i injustícies globals, així com del poder del consum. Algunes dades que expliquen el grau d'assoliment:</p> <ul style="list-style-type: none"> • El 100% dels/les joves participants afirmen haver conegut les desigualtats existents al món (el 90,6% en uns nivells força o molt alts). • El 96,3% dels/les participants assegura que ha conegut alternatives de consum en alguna mesura (el 83,1% en nivells molt o força alts) • El 100% afirmen, en diferents mesures, que tothom té una part de responsabilitat amb el que passa al món (i ells/elles també).
<p>Acció 2:</p> <p>Proposta de participació voluntària</p>	<p>Conformació d'un equip de joves divers, equitatiu i inclusiu per cada curs o centre educatiu participant (segons el nombre d'integrants), amb l'objectiu de canviar el món, des de les seves capacitats i possibilitats.</p>	<p>Finalment, després de constatar la realitat i en diàleg amb el professorat, s'han ofert dos models de participació, segons el perfil de l'alumnat (edat, maduresa, competències bàsiques...), en alguns grups i centres la participació ha estat voluntària i en altres obligatòria:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 7 grups-classe de participació obligatòria • 4 grups-classe de participació voluntària

		<p>Dels 4 grups-classe acollits a l'opció de participació voluntària, 3 han estat del CFGM d'Estètica del l'Institut Vall d'Hebron, i van conformar un únic grup voluntari per a la fase d'acció.</p> <p>L'altre ha estat el CFGM d'Educació Infantil de l'Institut Ferran Tallada, que no es va acabar de conformar per falta de temps de les participants (que havien començat implementacions), tot i que tenien motivació per fer-ho.</p>
<p>Acció 3: Fase d'acció</p>	<p>Joves actius i actives proposen, decideixen, dissenyen i realitzen activitats entorn de l'ESS, consum responsable, enfocades des de l'economia del bé comú i la solidaritat; tot desenvolupant i aportant així les seves capacitats personals als objectius fixats col·lectivament.</p> <p>A través de les activitats concretes realitzades, del contacte amb entitats que promouen l'ESS, i de la implicació amb alguns esdeveniments de l'entorn (fires, mercats, etc.), els i les joves fan la seva aportació al canvi social, contribueixen al bé comú proper i prenen consciència que poden fer-ho.</p>	<p>Dissenyades i executades 8 activitats presencials pre-confinament.</p> <p>Impacte generat pel COVID19 en les activitats previstes: Materials de sensibilització fets pel grup voluntari de CGFM d'Estètica s'han quedat a mitges, i no s'han pogut fer les accions previstes amb aquest grup. També s'han anul·lat activitats programades pels grups de participació obligatòria. En total s'han deixat de fer 5 activitats presencials previstes.</p> <p>Generades 6 activitats telemàtiques (campanyes) alternatives.</p> <p>Realitzades 13 activitats presencials a l'Espai Jove d'Estiu Solidari, durant 3 setmanes del mes de juliol. L'EJES ha donat la possibilitat de que no s'aturi la fase d'acció. S'han generat activitats de consum responsable, o l'estada a Irehom n'ha estat la culminació a través d'un viu exemple.</p> <p>S'han fet activitats compartides entre instituts: Mercat de pagesia del Guinardó i xocolatada responsable de Nadal al Mas Guinardó. S'havia previst organitzar-ne més durant el 3r trimestre, però es va aturar per COVID19.</p> <p>Volum total d'activitats realitzades pels i les joves: 27.</p>
<p>Acció 4: Creació d'un espai solidari en cada centre educatiu</p>	<p>Cada centre educatiu participant compta amb un espai de referència on promoure iniciatives alternatives al consumisme i generador de solidaritat al mateix centre i/o a l'entorn, amb implicació de professorat.</p>	<p>Objectiu no assolit a causa de la interrupció de les propostes previstes pel 3r trimestre per Covid-19.</p>

<p>Acció 5: Acte-festa de cloenda i continuïtat</p>	<p>El centre educatiu visibilitza el projecte i les diverses iniciatives portades a terme pels i les joves participants, sensibilitzant-se sobre el consum responsable, l'economia del bé comú i la solidaritat.</p> <p>Els i les joves participants al projecte saben que podran continuar amb aquest tipus d'activitats després d'acabar el curs.</p>	<p>Anul·lat l'acte de cloenda conjunt previst pel 24 de març 2020 (tancament de la primera fase lectiva). Es va substituir per un vídeo de cloenda enviat a l'alumnat a través del professorat.</p> <p>L'EJES ha proporcionat un espai de continuïtat presencial voluntari. A més, s'ha convidat als i les joves a unir-se a GPS (Grup de Participació Social promogut per Fundació Adsis) de cara a setembre, amb 8 joves ja compromesos/es.</p>
<p>Acció 6: Coordinació amb docents de cada centre educatiu</p>	<p>Docents (equip directiu i professorat) de cada centre possibiliten i s'impliquen en la realització del projecte, visualitzant les organitzacions socials com a aliades, i obrint-se a aquests àmbits, a nous actors i a altres formes de fer.</p>	<p>S'ha treballat amb 19 docents: 7 docents al Ferran Tallada, 2 al Joan Brossa i 10 al Vall d'Hebron.</p> <p>A més, 7 professors/es més han donat suport a les aules i a les activitats realitzades de forma puntual.</p> <p>Algunes dades que reflecteixen la visió del professorat i la coordinació amb els centres:</p> <ul style="list-style-type: none"> - El 77% dels professors/es diuen que el projecte encaixa amb el tarannà del centre educatiu - El 89% volen continuar amb el projecte el curs vinent.
<p>Acció 7: Posa't les ulleres (gènere)</p>	<p>El 90% o més de les noies participants al projecte se sent capaç de portar a terme allò que es proposi (apoderament).</p>	<p>Presencialment es va fer un taller específic de gènere amb l'alumnat de PFI de Jardineria i Construcció (tots nois), a petició del centre Vall d'Hebron.</p> <p>A l'institut Joan Brossa estava programat el taller específic de gènere, anul·lat per COVID19.</p> <p>S'ha generat una activitat alternativa per a treballar el gènere via xarxes socials (Instagram: Posa't les ulleres liles #obreelsulls).</p> <p>(Veure explicació pàgina 22 en el quadre anterior i a continuació)</p>
<p>Noves accions no previstes</p>		<p>S'han generat 6 activitats telemàtiques noves (campanyes):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Concurs de vídeos #serveixpermés #nohonecessito - Campanya #vivovalores (acompanyament emocional) - "Bingo" sobre solidaritat (jo mai mai) - Activitat a l'Instagram sobre el dia mundial del comerç just

		<ul style="list-style-type: none"> - Llista de la compra del confinament - Campanya posa't les ulleres liles·#obreelsulls (complementa i/o substitueix a l'A.T.1.) <p>S'han creat 13 noves activitats presencials a EJES durant 3 setmanes de juliol.</p> <p>S'han adaptat 7 activitats a format digital, que s'havien de fer presencials (per COVID19)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Posa't les ulleres - Avaluació: taula rodona de joves - Avaluació de participants feta a través de googleforms - Vídeo de cloenda com a alternativa a l'acte de cloenda - Publicació a xarxes socials de materials fets pels joves d'ImpACT, que inicialment s'anaven a portar a l'Escola el Carmel, de manera que qui vulgui el material el pot demanar. - EJES-Connexió Lima-Perú - EJES-Connexió Quiabaya-Bolívia
--	--	--

El grau d'assoliment dels productes per a les accions programades anteriorment al COVID19 ha estat satisfactori, havent-se aconseguit en un grau elevat la sensibilització dels i les joves participants sobre el funcionament econòmic del món, les desigualtats i injustícies locals i globals que aquest genera i el poder de les persones consumidores per a revertir aquest escenari.

En ser el primer any que hem desenvolupat un projecte d'Educació per a la Justícia Global a la Formació Professional, hem après moltes coses, hem dialogat i contrastat molt amb el professorat, i hem fet moltes adaptacions per afavorir l'encaix del projecte en cada centre educatiu, família professional específica i grup-classe concret, amb les seves peculiaritats.

Un dels productes no assolits ha estat en referència a la creació d'un espai solidari a cada centre educatiu (Acció 4). S'estaven preparant algunes iniciatives de cara al 3r trimestre, però a causa del confinament les propostes han quedat totalment aturades, impeding establir als centres els tan interessants espais de promoció del consum responsable, per implicar més membres de la comunitat educativa.

Cal mencionar que la impressió general del professorat ha estat positiva i la coordinació fluida (Acció 6). Malgrat això, tal com indiquen les dades, hem tingut algunes dificultats amb professorat especialista d'algunes famílies professionals per la seva poca implicació en el projecte, fet que s'ha anat parlant amb el centre per buscar solucions.

D'altra banda, la forçada re-invençió i transformació viscuda també ha generat noves accions no esperades inicialment, que han proporcionat un tancament molt complet a una bona part dels i les joves participants, així com la possibilitat de que molts i moltes estiguin interessades en donar continuïtat al seu activisme solidari i transformador per a la Justícia Global.

IV. Elements del procés d'avaluació realitzat

Avaluació de joves

L'avaluació dels i les joves estava prevista a través d'un qüestionari d'avaluació i d'una sessió a l'aula, vehiculada a través de l'aplicació Mentimeter i les votacions gestionades des dels mòbils de l'alumnat per donar pas a la reflexió i valoració grupal oral, més qualitativa.

A causa del confinament, només un dels grups va poder fer el format previst i es va haver d'adaptar l'avaluació a la no presencialitat.

Es va mantenir el qüestionari adaptant-lo a una versió online (Googleforms) i es va fer una taula rodona virtual amb joves representants de cada grup, en la qual a més es va aprofitar per generar vincle (d'allà n'acabaria sortint un nou grup motor). Tot i l'efecte positiu d'aquest canvi (el naixement d'un grup motor nou) també es va registrar un efecte negatiu: van contestar el qüestionari un 27,9% dels joves. De totes maneres, la representació de tots tres centres dins d'aquest nombre de respostes és proporcional a la quantitat d'alumnes en cada centre, tal i com es detalla al punt "valoració quantitativa" dins del "III. Valoració d'accions i productes".

Avaluació del professorat

El professorat ha participat de l'avaluació continuada al llarg de tot el procés però, d'una forma més extensa i detallada, en una reunió final d'avaluació online en la qual hi va participar tot el professorat implicat i l'equip directiu.

Prèviament a la reunió, es va fer arribar un qüestionari per al professorat participant (adaptat a format online) per tal d'agilitzar la valoració i partir d'uns resultats quantitatius a la trobada.

A causa del final de curs complicat pel que fa a incerteses generades per la Covid-19, l'INS Vall d'Hebron va realitzar la trobada només amb l'equip directiu com a portaveu, aplaçant la reunió en plenari per al setembre. Una decisió semblant ha pres l'INS Joan Brossa, posposant tota valoració amb professorat fins el curs vinent.

Valoració d'entitats participants

La valoració per part de les entitats col·laboradores del projecte s'ha fet de forma oral després de cadascuna de les activitats i, a més, a final de curs, s'ha procurat recollir informació quantificable a partir d'un qüestionari (adaptat a Googleforms).

La situació d'excepcionalitat i el volum de feina de les entitats ha fet que no totes l'hagin retornat omplert.

Valoració de Fundació Adsis

L'equip de Fundació Adsis ha avaluat el projecte a partir d'un document d'avaluació² que consta de DAFOs, incidències, bones iniciatives i propostes de millora per cada centre educatiu.

² Veure document d'avaluació annex.

Al mateix temps, hem començat a reconstruir el projecte integrant les propostes de millora detectades en un nou document on hi figuren els nous tallers i la seva seqüència, les noves propostes de servei més adients a les famílies professionals, etc.

Quant al resultat del procés d'avaluació, veure el 'Document d'avaluació' que s'annexa.

V. Impacte del projecte (transformació social)

Valoració de l'objectiu general

Objectiu general plantejat:

"El projecte contribueix a una joventut i societat més conscient de la seva responsabilitat global i local; tot fomentant canvis de paradigmes i actituds respecte al gènere, a la immigració i al consum; i promovent una major justícia global, especialment econòmica i de gènere, que reconeix el dret a migrar de tothom."

Considerem que el projecte impACT ha contribuït als canvis plantejats a l'OG, relacionats amb la consciència crítica, la responsabilitat i la promoció de la Justícia Global, en la mida que es detalla a l'apartat següent de valoració dels objectius específics.

A més, el fet que el 89% dels i les participants afirmi haver gaudit el projecte és un indicador que assegura una certa continuïtat dels hàbits i responsabilitats adquirits durant el procés, ja que les **experiències gaudides sovint generen la voluntat de ser reproduïdes** i, per tant, de seguir posant en pràctica els aprenentatges fets i viscuts. A més, la pretensió del projecte és generar un impacte en l'alumnat, apropant-lo a realitats que **sacsegen la consciència** i que poden quallar en les persones, que no s'obliden. Per això, es pot considerar que els canvis aconseguits són perdurables en certa mesura i contribueixen a la transformació social.

Les sinèrgies sorgides amb diverses entitats i organitzacions han estat molt positives, ja que han configurat una **xarxa** de treball amb un objectiu general comú, que pot anar traspasant cada cop més àmbits de la comunitat.

Per tot això, el projecte impACT pot generar espais d'onada expansiva per la promoció de la Justícia Global, des d'un abordatge de canvis en la mentalitat i, conseqüentment en l'actitud, del jovent i del seu entorn.

Valoració dels objectius específics

Objectius específics plantejats:

OE1. Els i les joves participants són més conscients, crítiques, apoderades, actives i compromeses; i es visualitzen com a agents transformadors envers una societat més responsable, inclusiva, que promou l'apoderament de les dones, l'ESS, el bé comú i la solidaritat.

Algunes dades que ens ajuden a veure fins a quin punt s'ha complert l'objectiu:

- El 100% afirmen haver conegut les desigualtats existents al món (el 90,6% en uns nivells força o molt alts).
- El 98,1% afirmen que les dones pateixen unes conseqüències més dures de les desigualtats al món. (El 90,6% ho han observat força o molt.)
- El 100% afirmen, en diferents mesures, que tothom té una part de responsabilitat amb el que passa al món (i ells/elles també).
- El 84,9% de participants afirma fermament que pot fer coses per canviar el món. (I només un 1,9% considera que no hi pot fer absolutament res.)
- El 73,5% dels/les joves participants expressen que tenen voluntat de seguir implicant-se en activitats de transformació social.
- El 98,1% canviaran algun dels seus hàbits de consum després d'haver participat al projecte. (El 75% ho farà en uns nivells molt o força alts.)

Resulta impossible saber objectivament com i en quins aspectes ha canviat la mentalitat i els valors de cada jove; però aquestes dades, extretes dels qüestionaris de valoració dels participants, ens donen una certa idea del nivell de compliment de l'objectiu específic 1 o, almenys, de la seva consciència i voluntat.

És interessant destacar que la gran majoria afirma haver pres consciència de la realitat que els envolta, i pensen que ells i elles tenen responsabilitat amb el que passa al món i capacitat de canviar-ho de manera activa, canviant hàbits de consum i implicant-se en projectes de transformació social.

OE2. En cada comunitat educativa s'ha generat una llavor sensibilitzadora i transformadora; a través de les accions dels i les joves participants, que incideixen en les seves famílies, en el professorat, en els companys i companyes, etc.

Algunes dades dels i les joves ens ajuden a veure la seva incidència a **les famílies, amics...**:

- El 77,4% dels/les participants afirmen que han parlat del projecte amb amics. (El 58,5% ho han fet força o molt.)
- El 50,9% afirmen que ho han explicat molt o força a la família.
- El 84% dels/les joves participants recomanaria participar a un amic/amiga al projecte
- El 73% afirma tenir moltes o força ganes de seguir treballant en projectes de transformació social.

Aquestes dades, extretes del qüestionari de valoració de participants, ens ajuden a veure que els i les joves participants s'han sentit part del projecte i han volgut compartir-lo, fent d'agent sensibilitzador en el seu entorn proper (família, companys i companyes i amistats). A més, el fet que vulguin seguir participant de projectes solidaris ens indica que s'ha generat una llavor sensibilitzadora i transformadora. Un exemple d'aquesta llavor és la Jornada pel consum responsable realitzada a l'INS Ferran Tallada, en la qual, a més de l'alumnat organitzador hi van participar altres grups del centre.

D'altra banda, com a aspecte negatiu a destacar en relació a aquest objectiu, cal afegir que no s'ha pogut crear un **espai solidari als centres educatius**, en gran part perquè aquesta era una acció prevista per a fer durant el 3r trimestre, i s'ha hagut d'anul·lar com a conseqüència de la COVID19.

Com a punt positiu, cal esmentar aquí el paper de l'Espai Jove d'Estiu Solidari, que ha generat que hi hagi famílies implicades en el projecte, que segueixen la nostra activitat a través de les xarxes socials. A més, arran d'aquest espai s'ha creat un grup de diferents centres, edats i projectes, com a llavor sensibilitzadors i transformadora pel curs vinent.

OE3. L'entorn proper s'enriqueix i enforteix amb la participació i implicació de joves que desenvolupen activitats sensibilitzadores i solidàries pròpies i/o d'altres entitats, organitzades a nivell de barri, districte...

Pensem que aquest objectiu es veu satisfactòriament assolit en tant que alguns dels i les joves dels 3 centres amb els que hem treballat s'han implicat voluntàriament i en horari no lectiu en activitats de barri com el Mercat de pagesia o la xocolatada de consum responsable de Nadal al Mas Guinardó. A més, els serveis generats per l'alumnat de PFI de l'Institut Vall d'Hebron han tingut un impacte directe a entitats de l'entorn, col·laborant amb Espigoladors i el Tros del Marcel·lí.

Aquestes dues noves sinèrgies han resultat molt positives, per ambdues entitats. A l'Espai Jove d'Estiu Solidari també es va crear una nova connexió amb una altra entitat, Lo Relacional, amb qui queda pendent seguir en contacte de cara al curs vinent.

També s'ha col·laborat amb l'escola de primària El Carmel, enriquint les dinàmiques del centre obert. D'altra banda, a la majoria de centres, també s'han difós les propostes. A més, degut a la situació generada pel COVID19, des de Fundació Adsis s'ha augmentat l'activitat a les xarxes i s'ha fet difusió de materials creats pels i les joves d'ImpACT.

Altres canvis no previstos

Durant el transcurs del projecte s'han registrat canvis no previstos, alguns dels quals han facilitat la transformació social desitjada i d'altres l'han dificultat.

El factor extern més notori i que ha generat més canvis ha estat la pandèmia de la Covid-19 i tota la seva repercussió pel que fa a la **impossibilitat de relacionar-se presencialment** amb els grups de joves.

- S'ha hagut d'impulsar a ritme accelerat l'**adaptació telemàtica** del projecte, activar les xarxes socials, buscar nous canals per mantenir la vinculació amb els i les joves...
- Alhora, ha permès fer una previsió a l'equip de materials i tallers online per fer servir en cas que arribi una nova etapa de confinament i també formar-se en matèries digitals (Scape rooms online, aplicacions...).
- S'ha generat una oportunitat de treball online amb equips d'altres territoris de Fundació Adsis a l'estat i de crear campanyes conjuntes a les xarxes socials.
- La relativitat de les distàncies davant de les pantalles ha obert una nova finestra a la possibilitat de fer connexions internacionals amb joves de l'Amèrica Llatina (Bolívia i Perú).

- La manca de vinculació presencial freqüent amb l'alumnat, en la qual estava basada el projecte, ha fet que algunes persones es desvincuessin (per falta d'Internet, de dispositius o per falta de voluntat o d'interès per seguir el projecte a les xarxes).
- S'han perdut algunes oportunitats de crear sinèrgies entre joves i les entitats del Districte, com en el cas de la suspensió de la Festa de la Cooperació, a la qual estava previst participar. Es va limitar a l'assistència de l'equip educatiu a les reunions de coordinació.
- Després de l'etapa de confinament, molts i moltes joves que s'havien aïllat i estaven desmotivades tenien ganes de retrobar-se, de crear, de participar, etc. A l'Espai Jove d'Estiu Solidari es va poder donar resposta a aquesta necessitat. La visió i el significat d'aquest espai el 2020 va canviar respecte a edicions anteriors.

Altres canvis no vinculats amb la Covid-19 han estat:

- Alguns dels membres dels **equips docents** que inicialment s'havien de comprometre amb el projecte han tingut poca implicació, mentre professorat que l'ha conegut durant el procés s'ha implicat i ha cedit sessions a l'alumnat per seguir treballant-hi.
- Algun membre del professorat ha manifestat el seu desig de reduir el nombre de **sessions pactades** per al projecte (a mig procés) a l'institut Vall d'Hebron (PFI).

Argumentació dels canvis assolits

Funcionament de mecanismes i metodologies

Hi ha alguns elements (intangibles) de la nostra metodologia que tenen a veure amb el "com" l'equip educatiu fa les coses i que han provocat canvis positius en els i les joves.

Al projecte vam detallar els següents 'mecanismes' o palanques de canvi:

- A) Els i les joves han obert la ment a la comprensió del món, **sentint** en primera persona les injustícies que viuen alguns col·lectius, a través de dinàmiques, jocs de rols, testimoniatges vius... (als tallers); **han connectat** emocionalment amb elles i **s'han indignat**.
- B) La seva indignació ha generat en alguns d'ells i elles la convicció i **necessitat de fer** alguna cosa, d'actuar davant d'aquestes injustícies i desigualtats, per canviar el món.
- C) En visualitzar exemples d'accions concretes que ells i elles sí que podrien fer, **s'han animat** a actuar col·lectivament.

Comentari:

No tots els joves s'han animat, per diversos motius de fons: desmotivació del professorat, moments vitals que no els permeten connectar-hi, falta d'experiència en FP de l'equip educatiu...

- D) S'han sentit **protagonistes**, en poder proposar, decidir i fer. Han sentit que el projecte és seu; això els motiva a implicar-s'hi.
- E) S'han sentit acompanyats i acompanyades des de la proximitat, amabilitat, disponibilitat... (els seus paràmetres); això els fa sentir-se motivats i motivades.

- F) Han participat **voluntàriament** i fora de l'horari de classe, això els fa sentir més lliures i els motiva, com a cosa pròpia i més divertida.

Comentari:

Hem viscut molt d'a prop el comportament del grup-motor de l'EJES, que van estar quedant en moments de sopar o d'oci, com a grup d'amics/gues, per fer preparatius de la dinamització dels més jovenets per sensibilitzar-los; amb molt de gust.

- G) S'han adonat que **tothom té habilitats i capacitats** que pot aportar (encara que no tingui èxit als estudis); això els dóna autoconfiança.

Comentari:

Un important aprenentatge d'enguany ha estat en trobar-nos, als nivells més bàsics de la FP (PFI), davant de joves amb molt poca motivació, que se senten poc valorats o valuosos, o amb trajectòries formatives en altres països, etc. Que trobin un espai on puguin aportar i ser útils és cabdal a la seva formació.

- H) Han **trenat barreres mentals** per motiu de procedència/cultura, de gènere, de situació social, etc., en comprendre el món de forma més global i adonar-se de les seves riqueses.

- I) S'han generat noves relacions i **amistat** en torn a una causa comuna.

- J) El **gaudi compartit** els ha generat addicció i convidat a repetir.

- K) En veure que són capaços i capaces de fer coses, s'han animat a **assumir més reptes**.

- L) En acabar el procés i adonar-se del que junts i juntes han pogut fer, tot rebent el reconeixement de professorat i entitats, es visualitzen com a **agents transformadors i transformadores** de la societat.

Des de l'experiència de l'equip en dinamització de joves, hem constatat alguns ressorts que han provocat salts qualitius en la seva consciència, actituds i aprenentatges:

- Quan han obert la ment a noves idees i paràmetres, més globals, enllaçant-los amb el que passa a la seva vida i a l'entorn proper, han descobert un **sentit més complet i global**, i s'han adonat de la relació entre elements que els semblaven aïllats o irrellevants.

- Conèixer o reconèixer realitats d'injustícia, connectant emocionalment amb elles, ha fet que es dispari la seva **indignació**.

- Han canviat algunes idees i judicis a través de les **emocions i vivències properes** més que per conceptes teòrics. Un exemple real: una persona jove té un posicionament envers la immigració: no li agrada; però és diferent si es tracta d'un amic; en aquest cas no és una persona nouvinguda, sinó amiga. Aquesta sensibilitat concreta per la persona propera la pot extrapolar fàcilment a la societat.

- **Aprenen fent**, ha estat fàcil ajudar-los a posar paraula a allò que ja van fer.

- Han pogut **confiar** més en sí mateixos i mateixes perquè altres persones hi confien.

- Veure que poden assolir petits reptes i que les seves accions tenen repercussió positiva en la vida d'altres persones els ha fet pensar que sí **poden** transformar la societat.

- En aprendre passant-ho bé, han incorporat bé allò amb que han **gaudit**.

- Treballar colze a colze amb persones diferents els ha fet adonar-se que les **diferències sumen**.

- Treballar **col·lectivament** els ha fet trencar l'aïllament i individualisme, experimentant la força del grup-equip.

- Sentir que el projecte és **seu**, que poden fer el que vulguin, ha estat molt potent, han canviat el xip i se'ls han disparat molts ressorts: creativitat, responsabilitat, treball cooperatiu, etc.

- Els i les joves que estan en un procés d'obertura de ment a noves realitats necessiten intercanviar i fer **amistat** amb joves que tinguin inquietuds semblants; s'han generat vincles potents partint d'aquestes mirades i realitats noves.

- El tipus d'**acompanyament** ha estat també un element metodològic clau: acompanyament permanent, flexible, discret, potenciador del seu protagonisme (donant suport, subratllant, suggerint, fent preguntes...), respectant sempre les seves decisions. En alguns casos els ha costat sortir de les emocions i certa passivitat que els genera l'aula i el format 'escolar' a un altre escenari en què no són receptors/es, sinó actors/es; quan han fet aquest canvi actitudinal, ha canviat radicalment la forma d'estar en el projecte.

- Es dóna un efecte **multiplicador** per contagi: contagien el seu entusiasme a la família, companys/es, amistats, etc., tal com diuen algunes dades de l'avaluació (onada expansiva).

- Han fet **aprenentatges significatius** a partir d'emocions i d'experiències concretes viscudes, tot aplicant coneixements que ja tenien o necessiten aprendre, i així els han trobat sentit i utilitat. En aquest sentit hem fet l'esforç de buscar aplicacions concretes a cada família professional perquè puguin fer aquesta connexió.

A continuació, posem alguns exemples constatats enguany, com a **indicadors qualitius**:

- Joves amb un nivell baix en castellà, que han creat una estrofa d'un rap en anglès, idioma en el qual s'han pogut expressar millor.
- Joves que no han estat reeixits en les notes, però ara estudien estètica per maquillar persones malaltes de càncer i contribuir així a pujar-los l'autoestima.
- Joves que han fet ús de la seva habilitat comunicativa per explicar què és el comerç just, en una paradeta o en una exposició a la sala d'actes, tot i la vergonya que van passar.
- Joves que han utilitzat la seva experiència com a comercials, a peu de carrer, per convèncer el grup de la importància del consum responsable.
- Joves que, tot i ser estigmatitzades habitualment, han compartit les seves experiències i han guanyat en autoestima.
- Joves que han proposat que, al centre, hi hagi un aparcament de bicicletes i patinets, i no només de cotxes, si realment volen ser sostenibles.
- Joves que han elaborat un vídeo i s'han adonat, amb sorpresa, que tothom els ha dit que tenen un veu radiofònica, claríssima i maca.
- Joves que, després d'haver organitzat una jornada al seu institut, brinden orgullosos i orgullosos d'haver aconseguit alguna cosa que els semblava impossible.

Factors externs prèviament identificats i comportament del context

En el moment d'elaborar el projecte, visualitzàvem els següents factors externs que podrien dificultar o facilitar la nostra estratègia de canvi:

1. La inestabilitat política, que podria afectar en negatiu al finançament del projecte.

2. El treball amb nous centres educatius: possibilitat de dificultats d'encaix entitat-INS. El projecte és nou i també nova la intervenció nostra amb FP.

3. El moment social i polític convida al jovent a fer-se preguntes i buscar respostes. Percepció nostra que, els últims anys, els i les joves, interpel·lats i interpel·lades pel moment convuls social i polític que vivim, es fan més preguntes que fa uns quants anys.

A posteriori, constatem que el principal factor extern que ha influït, i molt, en el projecte ha estat la **pandèmia per Covid-19** i tot el que ha implicat: decisions sanitàries i polítiques canviants i contradictòries entre sí, incertesa permanent, canvi de context educatiu: de presencial a telemàtic (sense avís ni preparació prèvia), dificultats del professorat per mantenir la connexió amb l'alumnat, dificultats d'alguns i algunes joves en l'accés a Internet (falta de dispositius, de connectivitat, etc.); canvis en la nostra mentalitat, canvis en la forma de relacionar-nos, impacte emocional del confinament domiciliari en tothom, etc.

El context ha canviat molt des dels mesos de febrer-març fins a la finalització del projecte, mai havíem pogut preveure un factor extern amb tanta incidència en l'execució del projecte. Tots aquests canvis ens han suposat un esforç permanent per no aturar-nos, respondre amb creativitat constant a tots els reptes, especialment al de la connexió permanent amb el professorat (desbordat per la situació) i amb els i les joves, amb tendència a la desorientació i desmotivació, tot motivant la seva participació i actitud activa, des de la distància. També hem redoblat el treball en equip, ampliant el nostre cercle a altres equips de Fundació Adsis que, en altres ciutats, treballen també per la justícia global, tot gestionant el coneixement intern com a entitat (compartint creativitat) i generant sinèrgies comunes (campanya #vivovalores).

Quant a la **novetat de treballar amb nous centres educatius** i també de **treballar per primera vegada a l'FP**, ens ha suposat alguns reptes importants:

- El nostre disseny inicial, similar per a tots els nivells de l'FP, s'ha hagut de contrastar molt amb professorat i alumnat, especialment amb el nivell de PFI (nivell educatiu previ més baix en molts casos, situació social més complexa de l'alumnat, edat més baixa, diferent univers de comprensió, etc.), hem acabat realitzant dos models: un de participació obligatòria per a tot l'alumnat (PFI) i un altre de participació voluntària després dels tallers inicials de sensibilització (CFGM i CFGS).
- Adaptació a cada família professional: esforç de buscar exemples i realitats connectades amb cada família professional. Ha estat tot un repte tenint en compte que hem treballat amb 8 famílies professionals diferents.

Respecte al tercer factor extern previst: "**el moment social i polític** que convida als i les joves a fer-se preguntes".

Els i les joves parteixen d'una confiança molt baixa en la classe política, veuen que el món no funciona i no creuen que en la política hi hagi el canvi; per això tenen més consciència que les transformacions han de passar per ells i elles mateixos/es o no canviarà res, encara que la majoria no hagin fet cap acció transformadora conscient fins que participen al projecte. Amb la pandèmia i el confinament, s'han adonat de la situació crítica de moltes persones properes (a nivell de salut, econòmic, de

dependència...) i han pogut posar en valor la importància de cobrir les necessitats bàsiques, veient exemples de solidaritat quotidianes.

Accions o estratègies per garantir la sostenibilitat dels canvis

Les estratègies per garantir la sostenibilitat dels canvis en els i les joves participants, que són els canvis més notoris que genera el projecte impACT (enfortiment de l'autoconcepte, consciència global i local, motivació per a implicar-se, consciència crítica, treball cooperatiu, recerca del bé comú...) es basen en l'acompanyament adequat a les seves necessitats i en les propostes de **continuitat** en el temps. Així doncs, l'equip de Fundació Adsis no ha trencat el vincle amb els i les participants un cop ha finalitzat el procés durant el curs escolar, sinó que se'ls han ofert altres espais: Espai Jove d'Estiu Solidari, GPS-Grup de Participació Social (vinculat a Fundació Adsis i joves participants d'edicions anteriors), xarxes i d'altres creats per ells i elles...; en els quals poden seguir protagonitzant de forma voluntària la seva pròpia ruta cap a la transformació social. A més, un altre element d'èxit que pot garantir la sostenibilitat és la interrelació amb altres joves que tenen inquietuds semblants, creant-se **grups de joves** amb amicitat i un objectiu comú, que a més, es cuiden, comparteixen, construeixen i acullen noves persones que s'hi volen implicar.

Per part de l'equip educatiu, es promourà un contacte proper i habitual amb els i les joves, amb posterioritat, quan hi hagi oportunitats de participació que poden ser motivadores per a algunes persones, a través de les xarxes socials o del WhatsApp, xerrant una estona als passadissos dels centres... D'aquesta manera serà possible anar **convidant** a la participació del jovent i també recollint les seves possibles **propostes**.

Una estratègia que precisament pretenia fomentar la sostenibilitat als centres educatius era la **creació d'un espai solidari en cada centre educatiu**, amb implicació de professorat; que pogués ser viver d'iniciatives transformadores dels INS i/o de l'entorn, creant cultura solidària al centre, on els i les joves actius fossin referents per als seus companys i companyes. Tal com hem comentat a la pàgina 30 no l'hem pogut posar en marxa per motiu de la pandèmia, per tant esperem poder posar-los en marxa durant el curs 2020-2021.

Contribució del projecte a la Justícia Global (econòmica, ambiental, de gènere i dret al refugi, a desplaçar-se i a migrar)

La principal contribució del projecte impACT a la Justícia Global ha estat que s'ha propiciat que el jovent es planteji **canvis d'hàbits** de consum (el 78% dels i les joves) i, amb una consciència més crítica, esdevingui part d'una ciutadania més activa, conscient i responsable. També s'han plantejat canvis aquelles persones que pateixen la diferència entre el seu nivell econòmic baix i el preu d'alguns productes de comerç just, ecològics, etc. donant opcions a l'intercanvi, l'apoderament que suposa el "fes-ho tu mateix", la reutilització... Per tant, s'ha apoderat tots els grups participants, tenint en compte que dins dels grups també hi ha qui pateix greument la vulneració de drets generada pel sistema capitalista, tenint present els seus punts de vista i situacions concretes, però donant protagonisme a les seves capacitats i iniciativa per formar part de la transformació. Una transformació que ha començat a les **aules** i ha buscat materialitzar uns serveis amb l'objectiu de fomentar el consum responsable, amb la mirada posada a la Justícia Global. Aquests **serveis** han contribuït en tots els eixos de la Justícia Global: participant d'espais d'economia social i solidària, sensibilitzant sobre alternatives de consum (també amb grups d'infants, que poden afegir als seus aprenentatges nocions del consum responsable des de ben aviat), denunciant injustícies ambientals i de gènere (en l'àmbit de la producció i el consum), promovent el canvi d'hàbits i la responsabilitat pel bé comú.

Durant el procés, s'ha promogut la **justícia econòmica** a través de la sensibilització sobre les desigualtats Nord-Sud econòmic i les conseqüències dels actes locals en el global (i a la inversa), fent èmfasi en la coresponsabilitat i donant a conèixer alternatives; la **justícia ambiental** s'ha evidenciat repetidament al desgranar els sistemes de producció, distribució i consum; la **justícia de gènere** s'ha tingut present en les reflexions sobre migracions i el paper de les dones en aquestes, s'ha posat de manifest la notòria presència de la dona en la producció tèxtil i s'ha pogut relacionar el gènere amb la pobresa arreu del món; el **dret a migrar** s'ha treballat específicament al primer dels tallers, sent un dels fenòmens base que genera el capitalisme i, tenint present que força alumnes participants han fet processos migratoris, s'ha contextualitzat per què, a nivell global, està passant això.

Però no només s'hi ha contribuït per la tasca realitzada amb els i les joves, sinó que també s'han començat a observar canvis generats als **centres educatius** a l'hora de consumir (encara en una petita parcel·la: consciència a l'hora de triar materials, possibilitats de reutilització, espais de sensibilització...). També a les **xarxes** s'hi ha difós contingut creat tant pel jovent com per l'equip educatiu.

Valoració de la participació (agents implicats i sinèrgies)

Població destinatària i altres actors i actores

Fem a continuació un breu resum descriptiu de tots i totes les participants en el projecte:

- **207 joves** (50 homes, 156 dones i 1 'altres') sensibilitzats/des, d'11 grups-classe de FP. Per més detall per centres educatius, famílies professionals i nivells veure pàgines 2 i 3.
- Població participant en algunes de les activitats realitzades pels i les joves, que es poden identificar: 24 infants Escola El Carmel, 60 joves de l'INS Ferran Tallada (cicles formatius d'APSD i de IS, companys/es dels participants en el projecte (tallers i jornada solidària). **Total 84 persones**, a més d'altres participants en activitats no identificades.
- **26 docents** (19 directament i 7 més puntualment) dels 3 instituts participants.
- **32 entitats i serveis** entre els quals s'ha mantingut relació, amb el següent detall:
 - Fundació Adsis (5 persones) i 3 instituts, els actors principals, en col·laboració.
 - 3 serveis públics:
 - CRP d'Horta-Guinardó,
 - Responsable de Justícia Global del Districte Horta-Guinardó,
 - Punt JIP d'Horta-Guinardó.
 - 25 entitats socials, educatives, d'ESS, de cooperació internacional..., amb les quals s'ha mantingut contacte freqüent (8) o més puntual (17). Enumeració:
 - El tros del Marcel·lí
 - Cooperativa Rocaguinarda
 - CEIP El Carmel-Centre Obert
 - Espigoladors
 - Vínculos Estelí
 - Alternativa 3

- Cuchara
- Urleku
- Blau Magenta
- Karumanda
- Sahara-Horta
- Treballem x Cuba
- Ass. Cultural Ecuador
- Maquita Cushunchic (Ecuador)
- Casal d'Entitats Mas Guinardó
- EquiMercado
- Ass. Apassos
- Mercat de Pagesia
- Carmel Amunt
- Justícia Alimentària
- Lo Relacional
- Irehom
- CECASEM-Bolívia
- Vayamos-Perú (Lima)
- Tejiendo Redes-Perú (Lima)

Valoració de la participació real i mecanismes de coordinació

Tot i que amb cada centre educatiu s'ha treballat de diferent manera, la metodologia general del projecte ha estat fer una sessió d'una hora (mínim) a la setmana amb cada grup-classe. D'aquesta manera, una vegada acabats els tallers inicials de sensibilització, hi ha hagut una continuïtat en horari lectiu amb la majoria de grups per a assegurar la seva participació. Amb el grup d'Educació Infantil de l'Institut Ferran Tallada, el procés va acabar un cop fets els tallers, per falta d'hores de l'alumnat per implicar-se (coincidència amb les seves pràctiques). Amb el grup d'Estètica de l'Institut Vall d'Hebron, aquesta continuïtat es va fer només amb les persones voluntàries, fora d'horari lectiu.

A més, hi ha hagut centres que han dedicat més hores de les previstes inicialment, donat que l'alumnat estava preparant activitats de gran envergadura que requerien una àmplia organització i coordinació (és el cas del grup d'APSD-matins del Ferran Tallada). D'altra banda, hi ha hagut grups amb els quals ha estat difícil que cedissin tutories per a desenvolupar les activitats solidàries (és el cas del grup voluntari d'Estètica del Vall d'Hebron), fet que ha dificultat la participació de tot l'alumnat.

La participació activa per part dels/les joves participants ha estat diferent en funció del grup-classe i centre educatiu. Hi ha hagut centres on l'alumnat ha estat molt motivat i participatiu (com és el cas del Ferran Tallada), però n'hi ha hagut d'altres on hi ha hagut poca motivació i part de l'alumnat no ha participat gaire activament a les pluges d'idees, organització i realització de les activitats solidàries. Creiem que aquest fet ha estat degut a varis aspectes: perfil de l'alumnat amb dificultats socials i acadèmiques prèvies, grau de confiança del professorat en l'alumnat (element clau en la seva motivació i apoderament), etc.

El grup conformat per les joves d'Estètica del Vall d'Hebron va ser difícil de tirar endavant una vegada iniciada la situació d'emergència sanitària pel COVID19. Tot i que

es van enviar alguns materials d'interès (a través d'un grup de WhatsApp) per procurar generar motivació i continuïtat, no hi va haver una resposta activa des del grup de joves.

Finalment, han sorgit altres grups voluntaris no previstos inicialment. A l'Espai Jove Solidari d'Estiu hi ha hagut una forta implicació voluntària per part d'alguns/es joves d'impACT, que han preparat i dinamitzat activitats sobre consum responsable i gènere i estereotips per les joves del projecte Apropa't.

També hi ha hagut participació voluntària de joves d'impACT a activitats conjuntes: Mercat de Pagesia del Guinardó i Xocolatada responsable de Nadal d'Horta-Guinardó.

Alguns/es joves han participat activament de la valoració del projecte, a través d'una taula rodona telemàtica (feta durant el confinament)

Amb els grups de joves voluntaris s'han creat grups de Whatsapp per mantenir una comunicació fluïda i garantir la coordinació, així com també s'han fet trobades presencials (anteriors i posteriors al confinament) i telemàtiques (durant el confinament).

La coordinació amb els centres educatius, tal i com està detallat al punt 6, s'ha fet a través de reunions de programació i valoració, així com reunions puntuals per revisar l'encaix del projecte (un total d'11). A més, també hi ha hagut una coordinació habitual a través de grups de Whatsapp, correu electrònic figures de coordinació a cada centre i estones abans i després de les sessions programades.

La coordinació amb entitats també s'ha fet a través de reunions, així com missatges de Whatsapp i correu electrònic. L'equip educatiu també s'ha aprofitat a algunes seus de les entitats col·laboradores, per tal de conèixer de primera mà la seva tasca i veure possibilitats de participació amb els i les joves.

Valoració de les sinèrgies i efecte multiplicador

De totes les persones detallades a les pàgines 35-36; pensem que les seves amistats, famílies i entorn proper han rebut un impacte indirecte del projecte per diferents raons: participants del projecte han fet d'agents sensibilitzadors, explicant el contingut treballat, o han pogut fer d'exemple de consum responsable en canviar hàbits de consum.

S'ha col·laborat en esdeveniments de barri i/o districte (Mercat de Pagesia del Guinardó i Xocolatada responsable de Nadal d'Horta-Guinardó); de manera que s'ha generat una repercussió de mobilització ciutadana i incidència pública; tot i no poder fer-ne més per motiu de la Covid-19.

Considerem una llavor sensibilitzadora la Jornada Solidària a l'Institut Ferran Tallada, ja que ha tingut impacte en altres alumnes del centre que van participar-hi, que en veure la jornada es poden haver fet preguntes i haver-se interessat per la temàtica de l'activitat, alhora que s'ha plantejat la possibilitat de fixar la jornada per a propers anys i fer que sigui un esdeveniment programat dins del calendari del centre.

De la mateixa manera, considerem que famílies i professorat de l'alumnat de l'Escola el Carmel que va rebre les activitats i la xocolatada responsable també han rebut un

cert impacte del projecte, fent els i les alumnes d'agents sensibilitzadors en aquest cas, en el moment en que explicaven el que feien.

La participació d'alguns i algunes joves a l'Espai Jove d'Estiu Solidari (EJES), juntament amb joves d'altres projectes d'EpJG, ha anat en dues línies: com a participants normal i, en altres ocasions han preparat i dinamitzat algunes activitats per als més jovenets/es. Pensem que l'efecte multiplicador aquí ha estat molt interessant, ja que per una banda han estat models-referents per a ells i elles, a més de sensibilitzar-los sobre temes de consum responsable.

S'han generat moltes sinergies amb noves entitats amb les que no s'havia treballat anteriorment. Particularment, la feina feta amb el Tros del Marcel·lí i Espigoladors es valora molt positivament tant per part de les entitats com per part de Fundació Adsis, i s'ha expressat la voluntat de seguir treballant plegades.

A més, arran del confinament, Fundació Adsis hem augmentat la nostra activitat a les xarxes socials, alhora que tenim més seguidors/es. També s'ha creat un compte d'Instagram propi de la Fundació, que fins ara no existia. D'aquesta manera, a través de les nostres xarxes hem publicat gran part del contingut d'impACT (fent d'agents sensibilitzadors) i s'han generat noves activitats telemàtiques. Des del confinament, a Instagram s'han fet un total 72 publicacions estàtiques i fugaces (posts i stories d'Instagram) relacionades amb el contingut d'impACT.

També hem fet difusió d'informació, actes, activitats i esdeveniments de les entitats amb les quals hem treballat, i a l'inrevés.

Comunicació del projecte. Accions i estratègia

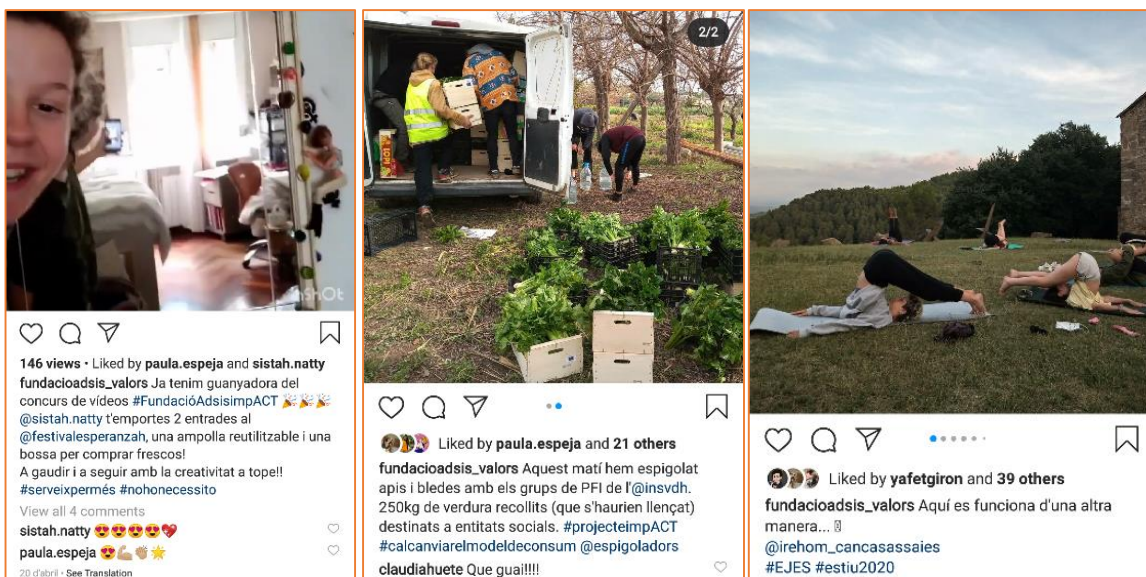
La comunicació del projecte forma part del mateix, tant de cara a la comunitat educativa (per fer-la coneixedora d'allò que els i les joves estan protagonitzant i incloure-la en el procés d'onada expansiva de sensibilització) com de cara als i les pròpies participants: prendre consciència que més grups de joves estan mobilitzant-se per una causa comuna i possibilitar crear xarxa, donar valor a la seva tasca, facilitar la difusió als centres educatius a través de compartir les publicacions a Fundació Adsis, etc.

Fundació Adsis compta amb 4 plataformes des de les quals comunica allò que passa al projecte:

- 1) **Instagram** @fundacioadsis_valors : S'hi publiquen imatges amb poc text relacionades amb l'inici del procés, fotografies atractives per a l'alumnat amb informació de sensibilització, publicacions interactives, etc. És la plataforma més adreçada als i les pròpies participants i la que s'impulsa amb més força i més periòdicament, ja que és la més utilitzada per ells i elles.
- 2) **Twitter** @FundAdsisValors: S'hi publiquen notícies amb la intenció de compartir experiències reeixides, difondre propostes, generar xarxa amb entitats, facilitar informacions sobre la tasca dels i les joves als centres educatius (per tal que ho puguin retuitar) i informar les famílies.
- 3) **Whatsapp**: S'estableixen comunicacions relacionades amb la tasca d'altres joves o oferiments que es fan des de l'entitat (concursos, trobades, activitats conjuntes...).

Majoritàriament, però, tenen un ús intern de grup, ja que és una eina d'autogestió en moltes ocasions, sobretot en els grups que funcionen de forma voluntària fora de l'horari lectiu o quan es barregen alumnes de diversos centres en accions puntuals.

- 4) **Web** www.fundacionadsis.org : S'hi pengem notícies més extenses que il·lustren el funcionament del projecte i la vivència dels i les joves. Es tradueixen al castellà per a major abast.

Retuitat pel Consell d'Innovació Pedagògica i pel Centre Promotor d'ApS: <https://twitter.com/FundAdsisValors/status/1235894878640488449>

Per la seva part, els **centres educatius** han fet servir les seves xarxes socials i webs per publicar i retuitar notícies de Fundació Adsis, però també en alguns casos com a l'INS Ferran Tallada han utilitzat les pantalles d'informació de l'entrada del centre.

A continuació, enllacem una mostra del material publicat vinculat al projecte impACT, tant difós per la Fundació Adsis com pels centres educatius:

BLOG d'Actualitat de l'Institut Ferran Tallada

ACTUALITAT ASSESSORAMENT FP FORMACIÓ PROFESSIONAL ESPORTISTES ESO I BATXILLERAT NI

ImpACT: aprenent sobre consum responsable

Novembre 27, 2019 per ferrantallada [Feu un comentari](#)

L'alumnat d'Educació Infantil (EI) i d'Atenció a Persones Dependents (APSD) participa aquest curs conjuntament en un projecte d'aprenentatge Servei. Juntament amb la **Fundació Adsis**, i en línia de l'educació per a la justícia global, el **projecte ImpACT** parla del consum (crític, responsable i solidari) com a eina per a la transformació social.

Les imatges que acompanyen el text corresponen a l'alumnat durant el tercer taller del projecte que portava per títol: "La solidaritat ens transforma i transforma".

<https://ferrantallada.wordpress.com/2019/11/27/impact-aprenent-sobre-consum-responsable/>
<https://www.instagram.com/p/B5nnaJlZ14/>

Jornada de Consum Responsable!

HAUREU DE PORTAR ROBA VELLA I ENVASOS PER REUTILITZAR

- Taller de reutilització de roba
- Fabriquem cosmètics casolans
- Jocs de taula

*Finalitzarem la jornada amb una xocolatada de Comerç Just

Organitzat per: Alumnes de 2n d'APSD Mati

Dijous, 5 de Març
De 9h a 12:30h

Alumnes convidats:
1r APSD Mati
1r IS-A Mati
1r IS-B Mati

Èxit de la Jornada de Consum Responsable

12/03/2020

L'alumnat de 2n d'Atenció a Persones en Situació de Dependència (Mati) va cloure el seu projecte d'aprenentatge Servei de nom ImpACT amb la Fundació Adsis amb una jornada centrada en el consum responsable que tenia com a participants els grups de 1r d'Integració Social (A i B) i 1r d'Atenció a Persones en Situació de Dependència.

Entre altres activitats es van fer jocs de consum responsable, tallers de cosmètics fets amb productes naturals o de reutilització de roba. Com a cloenda van gaudir d'una xocolatada amb producte de comerç just.

<http://www.ferrantallada.cat/exit-de-la-jornada-de-consum-responsable>
<https://twitter.com/Ferrantallada/status/1234451985807630336>

https://agora.xtec.cat/iesvallhebron/general/mercat-dintercanvi-13-de-març/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter
<https://www.instagram.com/p/B9QzhSsKh86/>
<https://twitter.com/insvdh/status/1234767739354353664>

https://agora.xtec.cat/iesvallhebron/portada/espigolada-de-lalumnat-del-pfi/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter

http://www.institutjoanbrossa.cat/noticies/639-practicant_les_habilitats_per_a_la_venta

Les xarxes han servit també per **interactuar amb entitats** col·laboradores o del teixit del districte. Les sinèrgies han servit per difondre les iniciatives dels i les joves:

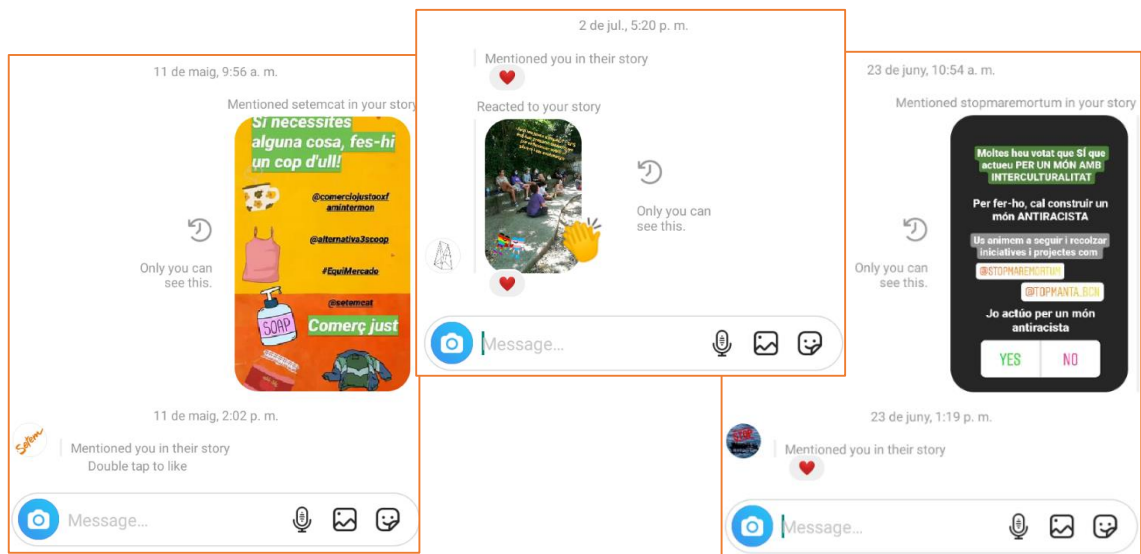

Retuitat per Apassos: <https://twitter.com/FundAdsisValors/status/1233012182381682688> i <https://twitter.com/FundAdsisValors/status/1233725344932356097>

Retuitat per Centre Cívic del Carmel: <https://twitter.com/FundAdsisValors/status/1273208811101327360>

S'han establert altres interaccions (likes, comentaris, comparticions d'instastories, etc.) amb més entitats: Alternativa3, Setem, Stop Mare Mortum, Lo Relacional, etc.

VI. Valoració global del projecte

Aprenentatges fets

- Com més **adaptació a les famílies professionals** del projecte i de les propostes (complementàries a les decidides pel grup), més augmenta la motivació de l'alumnat, veuen que els aprenentatges de l'aula són aplicables per la transformació social, i també per al professorat menys convençut amb el projecte. En aquesta línia, hem après molt, hem creat noves propostes de servei³ per a cada família professional, que inclouen també la seva versió confinada.
- Hem revisat, adaptat i creat **nous tallers** després de l'aprenentatge d'aquest primer any. Recollint les opinions del professorat i de l'alumnat, s'ha vist necessari poder simplificar, sobretot per als grups de PFI, la manera de treballar les alternatives i d'interrelacionar conceptes complexos, de fenòmens globals-locales, etc. Que puguin escollir temàtiques més específiques dins del consum responsable i girar entorn a un mateix eix (centrar forces en un tema que motivi al grup, que generi un itinerari propi, diferenciat d'altres grups). Amb la nova reformulació de tallers, l'equip tindrà marge per aprofundir més o menys, a partir d'una experiència igualment vivencial, atenent a les necessitats de cada grup (amb reflexions guiades o menys). En aquesta línia, s'ha incrementat la vivencialitat del quart taller, que quedava una mica lluny segons la opinió d'alguns grups. També s'han revisat els materials escrits i s'han traduït o canviat per imatges en el cas que en els grups no tothom entengui el català. Alhora, les propostes en què han d'escriure, s'han

³ Veure annex.

replantejat per fer escriure en suports diferents més motivadors (vidres, pissarretes...).

- S'ha evidenciat que en els grups en els quals el **professorat** s'implica, el projecte funciona molt bé perquè l'alumnat està més motivat. Resulta clau que el professorat cregui en les capacitats de l'alumnat (s'ha experimentat les dificultats que suposa la situació contrària en un dels grups).
- Els grups de PFI treuen més profit a les sessions si estan **fora de l'aula** (conversen, es motiven, estan més alegres...), sembla que l'entorn escolar els pot bloquejar. Procurar fer tot el possible a l'exterior, a través de sortides de les quals també puguin endur-se aprenentatges.
- Convé ajustar les sessions programades d'una hora a **'tempos' més realistes**, en funció de la capacitat d'atenció de l'alumnat per seguir el seu ritme i també, en tots els grups, per crear un vincle amb l'alumnat que generi un ambient agradable i motivador en el procés. Per tant, la part de contingut podria ocupar 40-45 minuts cada sessió.
- S'ha creat **correu del projecte** (impact.fundacioadsis@gmail.com) per poder generar activitats online, gestionar activitats grupals i inscripcions, etc. D'aquesta manera els i les joves no s'han de dirigir a cap educador/a en particular.
- Molt alumnat del CFGM d'APSD vol passar després al CFGS d'Educació Infantil. Ha estat una motivació per a ells i elles proposar-los fer activitats sobre consum responsable amb infància, per exemple a l'Escola del Carmel, amb la qual tenim una trajectòria de vinculació.

Punts forts i febles

Generals

Punts forts	Punts febles
<ul style="list-style-type: none"> • La metodologia dels tallers s'ha valorat força i molt positivament per part de professorat i alumnat. • L'equip educatiu ha buscat el vincle amb l'alumnat, per conèixer i potenciar a través de l'acció les seves capacitats i motivacions. • L'equip educatiu té experiència en el col·lectiu de joves en situació de vulnerabilitat. • L'equip educatiu disposa de recursos diversos per abordar la temàtica del projecte (consum i transformació social). • Capacitat de l'equip de fer intervenció simultània amb 	<ul style="list-style-type: none"> • Falta d'experiència en el camp de la Formació Professional i de coneixements sobre cada itinerari professional concret per vincular-lo al consum responsable. Hem après molt i hem fet propostes després de l'experiència per millorar-ho durant el confinament. • A l'equip li han faltat eines per motivar el professorat desmotivats.

<p>diferents grups, permetent un ritme adequat d'avanç del projecte, amb disponibilitat d'adaptació als centres.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Flexibilitat en la programació d'activitats, en horaris i sortides. • El projecte ha generat la motivació en alguns i algunes alumnes de participar d'activitats conjuntes fora d'horari lectiu i de manera voluntària. • Els equips directius i coordinacions pedagògiques valoren pel projecte i confien en la Fundació Adsis i el seu equip (tant els que hi tenen vincles amb altres projectes anteriors – INS Vall d'Hebron - com els que no en tenen). • Predisposició per establir col·laboracions per part d'entitats de l'entorn, com el Tros del Marcel·lí o Espigoladors, que compten amb professionals i persones voluntàries que saben interactuar amb joves i, més concretament, amb aquells que tenen una situació de vulnerabilitat més punyent. 	
---	--

Per centres educatius

Punts forts	Punts febles
<ul style="list-style-type: none"> • FT: Alumnat motivat. L'horari del grup de tardes (de 14 a 15h) venint del matí de pràctiques exclusivament per fer el projecte i després tornar a marxar per fer implementacions. • VH: Possibilitat de fer un acompanyament amb ràtios adequades a grups de joves amb un context social complex, ja sigui comptant amb 2 educadores o desdoblant grups quan ha estat necessari. • VH: Possibilitats de fer servir sessions de Tutoria soltes per reforçar la tasca voluntària del grup 	<ul style="list-style-type: none"> • VH: Al professorat de PFI en general li ha costat donar valor al projecte i s'hi han donat algunes incidències: comentaris desencoratjant l'alumnat, marxa de l'aula deixant l'educadora de Fundació Adsis sola, descuits, faltes d'assistència a les reunions de coordinació... S'ha donat, en alguns casos, una falta d'interès pel projecte greu, que ha comportat un desconeixement de la tasca de l'alumnat.

<p>motor del CFGM d'Estètica. Val a dir que el professorat referent inicialment no estava motivat amb el projecte però després de veure els tallers van donar-li valor i estaven obertes a cedir alguna sessió i espais d'ordinadors, sales de reunió...</p> <ul style="list-style-type: none"> • VH: Alguns joves estaven vinculats a altres serveis de la Fundació Adsis (Centre Obert de tardes, projecte de carrer del Casc Antic...). • VH: Oportunitat per al jovent de relacionar-se amb joves d'altres PFI i conviure amb perfils diversos (Forestal, Imatge Personal, Jardineria, Construcció). • VH: Suport de professorat no previst (Comunicació PFI) per donar suport a iniciatives de joves, oferint hores. Compensant les mancances del professorat desmotivats. • JB: El projecte és molt vinculable al PFI de Comerç a nivell de continguts. 	
---	--

Explicació de les sigles:

FT: Institut Ferran Tallada. VH: Institut Vall d'Hebron. JB: Institut Joan Brossa.

Propostes de millora

Durant el confinament, s'ha pogut dedicar temps a detectar aquells aspectes a millorar –avaluant el que havia donat de si el projecte fins el tancament de centres educatius– i, en clau de millora, fer noves propostes. Posteriorment, s'ha reprès aquesta anàlisi per obtenir el llistat general que es presenta a continuació:

- Generar nous **serveis específics per a cada família professional**, ja que hi ha professorat que només veu sentit a vincular el projecte amb activitats i serveis que quadrin completament amb el currículum. Alhora pot servir per motivar l'alumnat i el professorat. Es mantindrien propostes motivadores més àmplies per als centres interessats.
- **Adaptar els tallers** a la motivació dels grups, donant a escollir amb quina profunditat vol explorar la temàtica. Alhora, reduir el temps de les dinàmiques de les sessions a 45-50 minuts i fomentar el vincle distès en els minuts restants (en el cas dels grups que fan procés en horari lectiu, sobretot en PFI).
- Fomentar la realització d'**accions conjuntes**, interrelacionant alumnat de tots els centres (previstes en major nombre del realitzat durant el 3r trimestre, anul·lades per la Covid-19).
- Programar el màxim de **sessions a l'exterior** per als grups de PFI, detectat l'augment de la motivació de l'alumnat en aquestes condicions.

- Incloure al qüestionari d'avaluació final de participants la **mirada de gènere** (H/D/A) per poder tenir dades quantitatives sobre si creuen que el projecte apodera les dones ("Et sents capaç de portar a terme allò que et proposis?"), un dels objectius previstos.
- Incloure com a **pràctica avaluable** les activitats de consum responsable que es realitzin en horari no lectiu i de forma voluntària (com paradetes de comerç just), si el servei té relació directa amb la família professional (comerç) per incentivar la participació de gran part de l'alumnat.
- Utilitzar els canals de difusió que ens ofereix el **punt JiP** per augmentar la sensibilització i participació de joves. Des del punt JiP es reben peticions de joves que volen implicar-se i també es publiciten iniciatives al seu plafó.
- Recollir al **full d'inscripció** que es fa omplir als i les joves el seu Instagram i/o Twitter, per mantenir el vincle i trobar-los en cas de confinament i, per fer-les partícips de les propostes online.
- Incloure a les reunions inicials amb **professorat** i equip directiu un punt de l'ordre del dia destinat a parlar de l'enfocament del projecte pel que fa específicament al protagonisme de l'alumnat, a reforçar la confiança amb les seves capacitats i a la seva potencialitat per aportar al projecte, per actuar en conseqüència. Es poden explicar exemples i mostrar una visió positiva perquè hi creguin.
- En els centres on no tot el professorat està motivat amb el projecte, garantir que a les reunions hi haurà la participació de l'equip directiu impulsor, per mostrar la voluntat del centre de desenvolupar el projecte i per resoldre les inquietuds de l'equip docent (per evitar frustracions, sensacions d'imposició...). Quan el professorat estigui motivat, vetllar per un traspàs fluït i freqüent d'informació amb l'equip directiu (encara que no assisteixi a totes les reunions).
- Utilitzar els materials creats pels i les joves en jornades de **portes obertes** del centre (per sensibilitzar les famílies i el futur alumnat) i també en moments de molt consum (rebaixes, canvis de temporada...) per fer reflexionar la comunitat educativa.
- Iniciar els contactes amb Maquita Cushunchic (productora de comerç just a Equador) per fer les **connexions online** amb Amèrica Llatina previstes vinculades al taller "EquiMercado-comerç just, cap a una nova economia". Ja s'han iniciat les converses, vehiculades a través de l'equip de cooperació internacional de Fundació Adsis, per fixar el compromís.
- Procurar fer alguna activitat a l'INS Ferran Tallada que promogui la **interrelació dels grups de matins i de tardes**. Que el grup de tarda pugui participar, si es torna a donar el cas, en la jornada de consum responsable del matí.
- Procurar **fixar la Jornada** de consum responsable a l'Institut Ferran Tallada, per a que sigui un esdeveniment anual inclòs al calendari del centre, obtenint així un espai solidari fixe a l'Institut.
- En aquesta línia, assegurar que a tots els centres queda rastre del projecte, generant **espais solidaris fixes a cada institut**, que puguin tenir una continuïtat sense la necessitat de la presència de les educadores de Fundació Adsis (que el propi centre i l'alumnat autogestioni). Poden ser sortides, tradicions, espais-plafons sensibilitzadors i/o interactius, etc.
- Potenciar l'embranchada de les activitats dissenyades al barri o districte (generalment en horari no lectiu) per convidar-hi, a més d'**amistats** externes al centre educatiu, les **famílies**.

Passem el micròfon als i les joves

A continuació hem recollit alguns comentaris de joves de l'apartat de valoració oberta del qüestionari d'avaluació per a participants, així com de la taula rodona d'avaluació online, que fan referència a tot el procés viscut durant el curs:

- ❖ Jove anònim/a del PFI d'Imatge personal o del PFI de Forestal de l'institut Vall d'Hebron:

"Me ha gustado mucho porque te abre los ojos y porque aprendemos cosas nuevas y que se deberían saber".

- ❖ Jove anònim/a del CFGM d'APSD de l'institut Ferran Tallada:

"Realmente ha estado una motivación a la hora de ir a clase, además, justo este es uno de los temas que más me motivan y me informo a diario. Siempre lo he intentado llevar a clase y nadie me escucha, o si lo hacen no se lo toman en serio, al final acabas siendo la "pesada" de turno que les quería "comer" la cabeza. El hecho que vengan personas externas y lo visibilicen y no solo eso, sino que se haga un proyecto alrededor de este tema, me parece flipante y maravilloso. Quizás no he aprendido mucho, porque la mayoría de las cosas ya las sabía, pero sólo ver como llegaba a gente que nunca se había planteado estos temas, me merece la pena x1000. Mil gracias a las dos por la dedicación y la motivación en todo momento, aunque hay que decir que somos un grupo de motivadas y estábamos a full desde el día 1. Gracias por todo."

- ❖ Jove anònim/a del CFGM d'APSD-matins de l'institut Ferran Tallada:

"En el barrio se mueve mucha gente pero se ve muy poco. Es triste que se vean otras cosas. Y más en la tele que se está viendo que hay delincuencia y no sé qué y en realidad en el barrio tenemos mucha gente que se mueve por muy buenas cosas."

- ❖ Andrea Serrano, CFGM d'APSD-matins de l'institut Ferran Tallada:

"La semillita es un poco nosotros, la semillita es lo que estamos haciendo, no? Para el planeta. Y es que todo lo que haces, desde una compra hasta un pensamiento, repercute al planeta. (...) Y veía a mi compi que también lo estaba haciendo y de repente ya no es una persona y son veinte de la clase y dices "joder, pues a lo mejor sí que esto tira 'palante".

- ❖ Sara López, CFGM d'APSD-matins de l'institut Ferran Tallada:

"Ha estat un descobriment de tot el que hem après, de que tots junts podem fer-ho. I també descobriment del grup, ens hem conegut "en lo bueno y en lo malo".

- ❖ Javi Esteban, CFGM d'APSD-matins de l'institut Ferran Tallada:

"Amb llibertat, vam fer l'activitat que vam voler, no hi havia límits. Vosaltres vau aportar idees, ens vau donar una guia (mira, feu-ho per aquí, feu-ho per allà) però que era tot el que nosaltres volíem. O sigui, vau establir les bases, vau donar el coneixement i a partir d'aquí nosaltres, el que volguéssim. (...) No és un adoctrinament."

- ❖ Bernat Cirera, CFGM d'APSD-matins de l'institut Ferran Tallada:

"Com ara el que s'està dient amb el coronavirus, ara ja no hi ha l'excusa de que la gent ho desconeix, ara la gent ja sap el que és el virus, sap com actua, sap com es transmet, per tant, no em vinguis amb el "jo no ho sabia". No. Perquè ja ho saps. I sabent, has fet el que t'ha donat la gana, no? Una miqueta el mateix amb tot això. "Jo no sabia què hi havia darrera d'aquest producte", sinó "Jo sabia què hi havia darrera d'aquest producte i he elegit obviar-ho i comprar-ho igualment o he elegit pensar i agafar una altra opció."

A continuació, es presenten opinions de joves **participants a l'Espai Jove d'Estiu Solidari**, que fan referència explícita a l'experiència viscuda en el període de post-confinament:

- ❖ Sara López, CFGM d'APSD-matins de l'institut Ferran Tallada:

"Gràcies a totes vosaltres. Ha estat una experiència molt gratificant i he après moltíssim en varis aspectes. Estic súper agraïda d'haver pogut compartir amb vosaltres i amb les nenes aquesta experiència."*

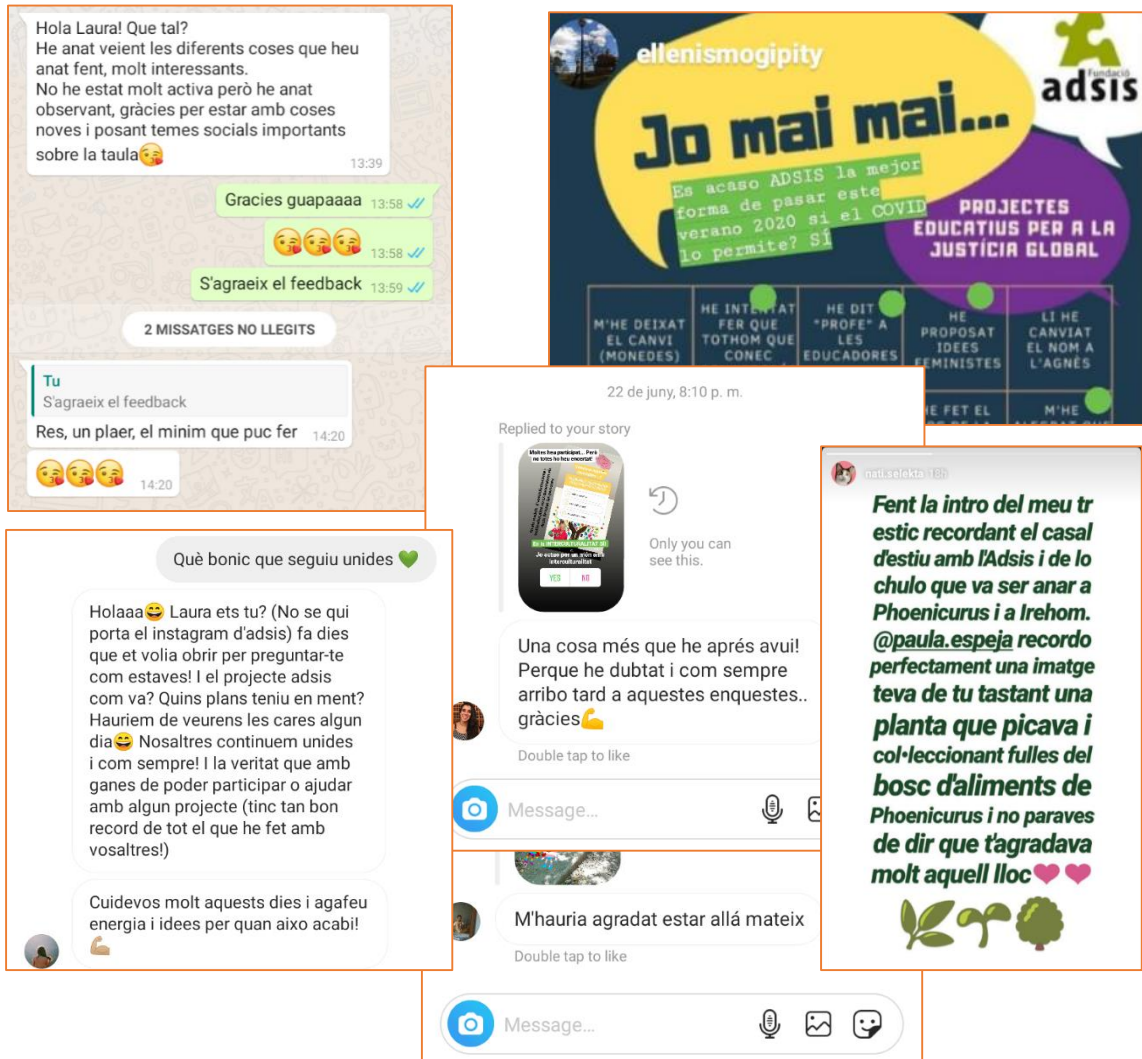
* (Es referia a les joves del projecte Apropa't, d'EpJG.)

- ❖ Bernat Cirera, CGFM d'APSD-tardes de l'institut Ferran Tallada:

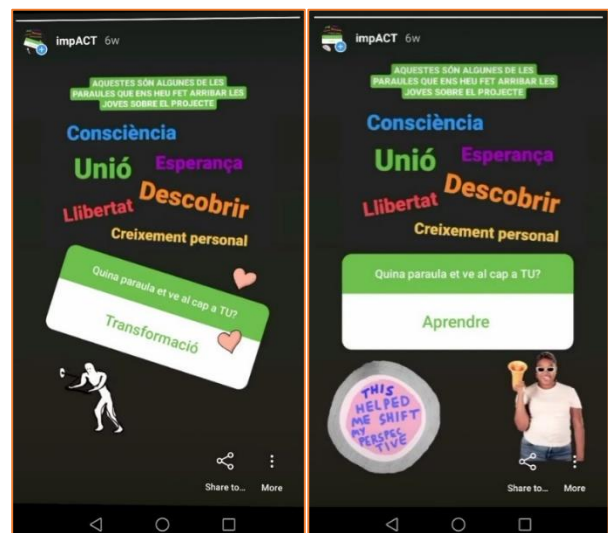
"Ha estat genial l'experiència, m'ha encantat crear les dinàmiques amb tots vosaltres, els debats que han sorgit arrel d'aquestes i tot el que he après en el procés, i sobretot posar-les en pràctica. Irehom és un lloc màgic, i amb vosaltres encara ho a sigut més. Sincerament espero que aquest grup no acabi aquí crec que som un grup molt divers però alhora amb una cosa en comú molt gran; la motivació per fer un món millor."*

*(Es referia a una continuïtat a través de GPS posteriorment.)

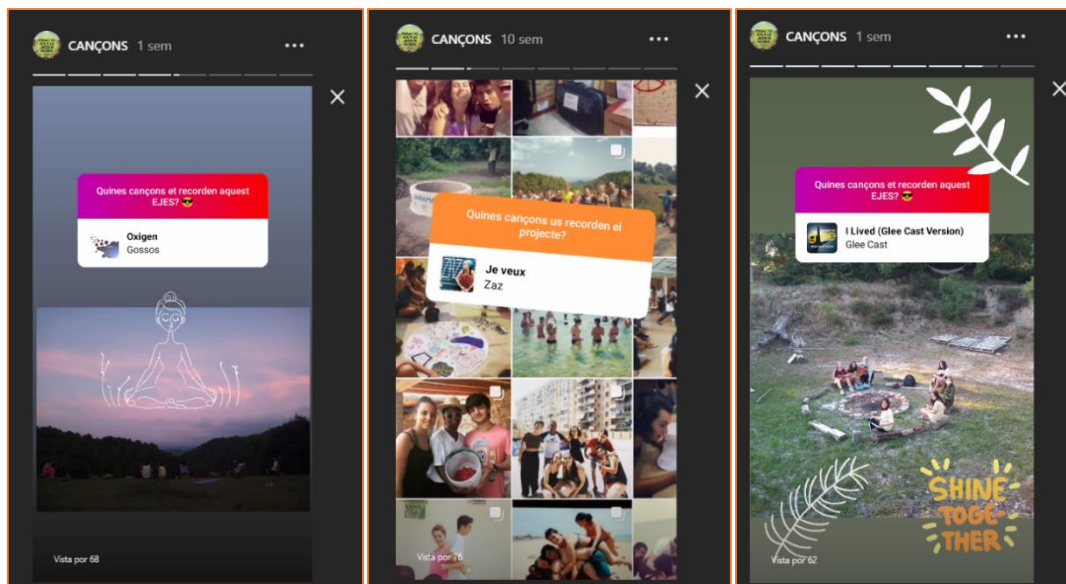
Seguidament es comparteixen comentaris de joves participants a les xarxes socials, que il·lustren de forma més espontània i fresca l'activitat i la vivència dels i les joves, que s'expressen sense ser preguntats i preguntades (interaccions de joves participants amb l'equip educatiu, participació a campanyes, desitjos...):

A la taula rodona telemàtica es van recollir les paraules que, segons les joves, resumien o recordaven el que havien viscut a través del projecte impACT. Després, es va exposar aquest núvol de paraules a Instagram, i es va generar la pregunta oberta: "Quina paraula et ve al cap a tu?"

També es va preguntar als i les joves quines cançons els recorden al projecte (o a moments concrets del projecte, com EJES), per a generar records, grup i continuïtat. A continuació es mostren alguns exemples de la interacció:

VII. Annexos aportats

Els annexos que aportem, amb les evidències de les activitats realitzades, es poden consultar al següent enllaç:

https://fundacionadsis074.sharepoint.com/f/g/catalunya/gestzona/gest_19/EpeSU_tb375AgD7_x6G2tQ0BbybY9xKd42ELIX-6K_tb2Q?e=4sVM2k

CONTINGUT DE LA CARPETA:

- Memòria descriptiva.
- Formularis presentats.
- Carpeta d'avaluació: document d'avaluació, eines, dades...
- Carpeta amb fonts de verificació: imatges de les activitats, cartells, registres de les activitats, etc.
- Carpeta de justificació econòmica, amb factures justificatives de despeses del projecte imputades a la subvenció municipal. També amb nòmines corresponents a despeses de personal, model 111 de IRPF, pagaments de la Seguretat Social...